

HOR YEZH

104

mikael briant

*tro-geriaoua
e bro-lanuon*

Danvez ar gelaouenn

Mikael BRIANT

Tro-geriaoua e Bro-Lanuon ... pajenn 3

Ernest ar BARZHIG

An "Tour de France" ... pajenn 62

Geriadur ESNAULT (Kendalc'h)

pajennoù 42I (pa) - 430 (pataok)

T R O - G E R I A O U A E B R O - L A N U O N

ANVIOU LOENED hag ANVIOU PLANT

Gant ar studienn-mañ, kroget ganin e tro Pask, em eus klasket kemer perzh e savidigezh ur geriadur bras eus ar brezhoneg unvan. Spi em eus e talvezo da reizhañ ha da binvidikaat hor geriaouegoù boutin hag e roio c'hoant da dud all d'ober kemend-all en o c'horn-bro ...

Mikael BRIANT

Da zont er-maez hepdale

BREZHONEG BEMEZ
drills gant Per Denez
skeudennoù gant Nono
e ti Omnivox.

ROLL AR GELAOUPRIEN

Savet eo bet ar studiadenn-mañ a-drugarez da 17 Tregeriad
ha d'ur C'hernevad. Setu amañ o anvioù :

1. Victor EVEN - 76 vloaz - Chomlec'h : Perroz-Gireg (Treger)
- Lec'h-orin : Kerlivonan e Serwel (Treger).
2. Marguerite EVEN - 74 vloaz - Chomlec'h : Perroz-Gireg -
Lec'h-orin : Floubêr (Treger).
3. Marguerite BRIAND - 77 vloaz - Chomlec'h : Al Laneg Vihan
e Poullmanac'h (Treger).
4. Georges BRIAND - war-dro 45 bloaz - Al Laneg Vihan e
Poullmanac'h (pe : Ploumanac'h).
5. François-Marie LE GOFF - evit e amezeien : Toutig, Tonton
Sa - 87 vloaz - Poullmanac'h (Treger).
6. Gwreg F.M. LE GOFF - war-dro 80 vloaz - Poullmanac'h.
7. François ALLAIN - war-dro 60 vloaz - Poullmanac'h (Treger).
8. an Itron TILLY - 74 vloaz - Chomlec'h : Park ar Biwig e
Poullmanac'h (Treger).
9. an Itron OLTOLINA - 72 vloaz - Park ar Biwig e Poullmanac'h.
10. Françoise LE MEUR - war-dro 75 vloaz - Chomlec'h ha lec'h-
orin : Penn-ar-C'hrec'h e Poullmanac'h (Treger).
11. Joseph LE MEUR - 50 vloaz - Chomlec'h : Tregastell (Treger).
12. Jean LE FLEM - 63 bloaz - Chomlec'h : Kozh-Porz e
Tregastell (Treger).
13. an Aotrou BRICQUIR - 78 vloaz - Tregastell (Treger).
14. an Itron ROBINET - 83 bloaz - Chomlec'h : Ar Prad e
Perroz-Gireg (Treger) - Lec'h-orin : Poullmanac'h.
15. an Itron BERZAY - 86 vloaz - Chomlec'h : Ar Prad e Perroz-
Gireg.

16. Zepherine LE GALL - Ganet e Poullmanac'h d'ar 27 a viz Mae 1888 - Chomlec'h : Poullmanac'h.
17. Marie ALLAIN - Ganet d'an 28 a viz Mae 1902 e Pleuveur-Bodoù (Treger) - Chomlec'h : Touroni e Tregastell.
18. Jos CROZON - 77 vloaz - Chomlec'h : Al Laneg Vihan e Poullmanac'h (Treger) - Lec'h-orin : Treboul-Douarnenez (Kernev).

Trugarez d'an aotrou Pêr Bourdelles - kelenner ha skrivagner brezhonek - evit e evezhiadennoù.

Trugarez ivez d'an aotrou Per Denez da vezañ asantet embann ar studienn-mañ.

o

ROLL AL LEVRIOU SKEUDENNEK

DISKOUEZET D'AR GELAOUERIEN E-DOUG AN ENKLASK

- o "Guide des Oiseaux d'Europe" gant R. Peterson, Mountford, Hollom, Géroudet - Rummad "Les Guides du naturaliste" - Embannadurioù "Delachaux et Niestlé" - Neuchatel (Suis) - 1972.
- o "Guide des Poissons de Mer" gant Bent. J. Muus, Preben Dahlström - Rummad "Les Guides du naturaliste" - Embannadurioù "Delachaux et Niestlé" - Neuchatel (Suis) - 1973.
- o "Coquillages marins" gant J. Arrecgros - Rummad "Petit Atlas Payot" - Niverenn 33 - Ti-embann Payot - Lausanne (Suis) - 1958.
- o "Petits animaux des bois et des champs" gant G. Mandahl-Barth - Rummad "Nouveaux guides du naturaliste" - Embannadurioù Fernand Nathan - Pariz.
- o "Les Insectes" gant P.O. Landin - Rummad "Nouveaux guides du naturaliste" - Embannadurioù Fernand Nathan - Pariz.
- o "Mammifères, reptiles et batraciens" gant C.A.W. Guggisberg - Payot - Lausanne (Ero-Suis).
- o "Les Plantes sauvages" gant Bohumil Slavik - Rummad "Marabout-Service" - Ti-embann Marabout - 1973.
- o "Guide des Plantes et Fleurs de l'Europe" gant Oleg Polunin ha Gérard Aymonin - Ti-embann Fernand Nathan - 1972, Pariz.

o o

B E R R A D U R I O U

kel.	kelaouer : an hini a ro keloù. Sk. kel.3 = kelaouer(ez) = an itron BRIANT.
dist.	distaget.
g.	galleg.
gw.	gwelet, gwelout.
l.	liester.
R.H.	Roparz Hemon, "Nouveau dictionnaire breton-français" ; "Dictionnaire français-breton"; Al Liamm, 1970.
S.S.	Stefan Séité, "Lexique breton-français et français-breton", Emgleo Breiz.
J.G.	Jules Gros, "Le Trésor du breton parlé (dialecte de Tréguier)", Les Presses Bretonnes, Sant-Erieg, 1970.
F.L.	Fañch al Lae, "Pilizig", Emgleo Breiz, Brest, 1963.
A.B. R...	Alan Berr, "Ichtyonymie Bretonne", Université de Bretagne Occidentale, Brest, 1970, 1973. (An R a verk an niverenn-urzh).

T A O L E N N

I	LOENED .....
II	PLANT .....

I

L O E N E D

- amprevan (l. amprevaned) anv gourel. kel. 1, 2.
gw. R.H., S.S. amprevan; g. insecte.
Evezhiadenn : amprevan ! amprevan hudur ! (kunjenn; krozadenn d'ur bugel).
- c'hwil (l. c'hwiled) anv gourel. kel. 1, 2.
gw. R.H., S.S., J.G. c'hwil; g. scarabée.
Evezhiadenn : hennezh 'zo ur c'hwil ! (g. celui-là c'est un numéro, un champion !).
- c'hwil-derv (l. c'hwiled-derv) anv gourel. kel. 1, 2, 8, 9, 12, 14, 15. gw. R.H. c'hwil-derv, c'hwil-mae, c'hwil-tann; S.S., J.G. c'hwil-derv. g. hanneton.
- kankala (l. kankalaed) blatella germanica. anv gourel. kel. 18 (Douarnenez). gw. R.H. c'hwil-du, klereg, preñv-du; S.S. c'hwil-du. g. cafard.
- gwrac'h (l. gwrac'hed) anv gwregel. kel. 1, 2, 3, 4, h.a.
gw. R.H. laouenn-douar, laouenn-dar; S.S. laouenn-dar; J.G. gwrac'h-lann, gwrac'h-caled. g. cloporte.
- gwrac'h-du (l. gwrac'hed-du) anv gwregel. kel. 1, 2, 3, 4, h.a. gw. J.G. gwrac'h-du. g. scarabée de couleur noire; insecte noir.
- { gwrac'h-an-diaoul Lucanus cervus. anv gwregel. kel. 1, 2, 12, 13.
{ buoc'h-an-diaoul anv gwregel. kel. 14, 15 gw. R.H. c'hwil-kornek, c'hwil-sant-Yec'han; J.G. gwrac'h-an-diaoul
{ g. lucane cerf-volant.

- { gwrac'h-an-aotrou-Doue (l. gwrac'hed-an-aotrou-Doue)
 anv gwregel. kel.1, 2, 12, 13, 8, 9, 17.
- { buoc'h-an-aotrou-Doue anv gwregel. kel.5, 6, 10, 14, 15.
- { labous-Doue anv gourel. kel.18 (Douarnenez). gw. R.H.
 buoc'hig-Doue, Yarig-Doue; J.G. buoc'h-an-aotrou-Doue,
 buoc'hig-Doue, buoc'hig-an-aotrou-Doue. g. coccinelle,
 bête à Non Dieu.
- krank-raden (l. kranked-raden) anv gourel. kel.1, 2.
 gw. R.H. marc'h-raden; J.G. krank-raden. g. criquet.
- { kog-raden (l. kigi-raden) anv gourel. kel.1, 5, 6, 8, 9,
 10, 12, 13, 14, 16, 17.
- { lammerez (l. lammerezed) anv gwregel. kel.15. distaget :
 lamperez. gw. R.H. kilhog-raden, karv-raden, karv-lann,
 karveg, karvig-brug, karvez; S.S. kilhog-raden, lammik-
 arez; J.G. skrilh. g. sauterelle.
- { skrilh (l. skrilhed) anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, h.a.
 Evezhiadenn : skrilheta : klask skrilhed. kel.12.
skrilh : den pe loen dister : "hennezh 'zo ur skrilh !" kel.4.
- { grilh (l. grilhed) anv gourel. kel.18 (Douarnenez).
 gw. R.H., S.S. skrilh, grilh; J.G. skrilh. g. grillon.
- garlostenn (l. garlosted) Forficula auricularia.
 anv gwregel pe c'hourel. kel.1, 2, 8, 9, 14, 15, 17 :
 garlostenn. kel.18 (Douarnenez) : garloskenn (l. garlosk-
 ided). gw. R.H., S.S. garlostenn. g. forficule, perce-
 oreille.
krennlavar : An hini a laz ur garlostenn gant e viz
 en devez benedikson (bennozh) sant Patris.
 Ar vojenn a lavar e oa bet lazhet sant Patris gant ur
 c'harlostenn he doa pifset e skouarn. Hiviziken, an neb
 a lazho ur c'harlostenn gant e viz en devezo bennozh
 sant Patris. (kel.14, 15).
- nadoz-aer anv gwregel. kel.1, 2, 10, 12, 14, 15.
 distaget : noade-aer (kel.10, 12, 14, 15), nadoz-aer
 (kel.1,2). gw. R.H., S.S., J.G. nadoz-aer. g. libellule.

- kevnid (un. kevnidenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4, 5, 6, h.a.
 kel.1, 2, 3, h.a. distaget : kevnid. kel.18 (Douarnenez) :
 kiounid. gw. R.H., S.S., J.G. kevnid(enn). g. araignées.
 { gwriou-kevnid kel.1, 2, 3, 4, 8, 9, 14, 15, 17.
 { gwioù-kevnid kel. Pêr Bourdelles.
 { neizh-kevnid kel.18 (Douarnenez).
 g. toile(s) d'araignée(s).
 gw. R.H. gwriad-kevnid, gwriadenn-gevnid, blev-kevnid.
 J.G., S.S. gwriad-kevnid.
- Evezhiadenn : Gwechall e veze lakaet gwriou-kevnid war
 ar gouliou gwadek. Hervez Klevet e pareent evel-hen.
 (kel.15)
- kemener (l. kemenerien) Liobunum rotundum. kel.1, 2, 3, 4,
 8, 9. gw. R.H. kemener, falc'hour. g. fauchoux.
- merien (un. merienenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4, h.a.
 gw. R.H., S.S. merien. g. fourmis.
 { neizh-merien (l. neizhiou-merien) kel.1, 2, 9, 16
 { moudenn-verien (l. mouded-merien) kel.1, 2.
 gw. R.H. krugell-verien, bodenn-verien, yoc'h-verien,
 merieneg, turumell-verien, bern-merien, moudenn-verien.
 g. fourmilière.
 - neizhiad merien kel.1, 2. g. contenu de fourmilière.
 - merien-nijerezed (uanderenn : merienenn-nijerezed) :
 merien askellek. kel.15.
 - vioù merien : kel.1, 2. distaget : uc(h)-merien.
- merien-ruz (un. merienenn-ruz) Myrmica laevinodis.
 anv-stroll. kel.1, 2, 14, 15. g. fourmis rouges, à
 aiguillon.
- Merien-du (un. merienenn-du) Lasius Fuliginosus. anv-stroll.
 kel.1, 2, 14, 15. g. fourmis noires.
- gwenan (un. gwenanenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4, 5, 6, h.a.
 gw. R.H., S.S. gwenan. g. abeilles.
 { neizh-gwenan (l. neizhiou-gwenan) kel.1, 2, 5, 6.
 { gwele-ar-wenanenn kel.16. g. ruche.

- goulaouenn-wenan : kel.10. dist. goloenn-wenan.
goulaouenn graet gant koar-gwenan.
- gwesped (un. gwespedenn) anv-stroll. kel.1, 2, 15.
gw. R.H., S.S. gwesped. g. guêpes.
- sardon (un. sardonenn) anv-stroll. kel.1, 2, 10, 14, 15.
gw. R.H. sardonenn (sardon), bourboutenn(ed), bouderez;
S.S. sardon(ed). g. bourdons.
- kelien (un. kelienenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, h.a.
gw. R.H., S.S., J.G. kelien. g. mouches.
- kelien-marc'h (un. kelienenn-varc'h) anv-stroll. kel.1, 2.
gw. R.H. kelien-morz; broudered(ed); bouli(enn);
tabonenn (taboned); kelien-dall; kelien-marc'h. g. taons.
- fubu (un. fubuenn) anv-stroll. kel.1, 2. gw. R.H. c'hwibu,
fubu. g. mouchérons.
- bleuñvig-douar (l. bleuñviced-douar) anv gourel. kel.18
(Douarnenez). gw. R.H. balafenn, melvenn, pobelan;
S.S. balafenn. g. papillon.
- tarlask (un. tarlaskenn) anv-stroll. kel.1, 2. gw. R.H.
tarlask; teureg(enn); boskard(ed); tilh(ed); tarrag(enn);
porailh(ed); megel(ed). g. tiques.
- laou (un. laouenn) anv-stroll. kel.1, 2, h.a. gw. R.H.,
S.S., J.G. laou. g. poux.
nez (un. nezenn) : kel.1, 2. distaget : neñ.
g. lentes.
- laou-plat (un. laouenn-blât) anv-stroll. kel.1, 2.
g. poux du corps (diasur).
krennlavar : Morpioned ha laou-plat
a lak an dud da darlaskat. (kel.1, 2)
- c'hwen (un. c'hwenenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4, h.a.
gw. R.H., S.S., J.G. c'hwen. g. puces.
- kontron (un. kontronenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4.
gw. R.H. kontron; J.G. kontron, kontron-lostek.
g. asticots.

- preñv (l. preñved) anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, h.a.
kel.1, 2 dist. preñf. kel.18 : preñ-oñ.
gw. R.H., S.S., J.G. preñv. g. ver; chenille.
- preñv-gwenn (l. preñved-gwenn) anv gourel. kel.1, 2.
gw. R.H. preñv-gwenn. g. ver blanc (du hanneton).
- preñv-gouloù (l. preñved-gouloù) Lampyrus noctiluca.
anv gourel. kel.1, 2. dist. preñv-golo.
gw. R.H. preñv-gouloù, preñv-glas, preñv-lugern, preñv-
tan, preñv-lugernus, preñv-goulaouier, preñv-noz.
J.G. preñv-gouloù. g. ver luisant.
- melc'hwed (un. melc'hwedenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4
h.a. gw. R.H. melc'housed; J.G., S.S. melhoued.
g. limaces, escargots.
- melc'hwed-ruz (un. melc'hwedenn ruz) Arion rufus.
anv stroll. kel.1, 2. gw. J.G. melhoued ruz.
g. loches rouges, limaces rouges.
- melc'hwed-du (un. melc'hwedenn du) Arion ater.
anv-stroll. kel.1, 2. g. loches noires.
- buzhug (un. buzhugenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4, h.a.
gw. R.H. buzhug; J.G., S.S. buzug. g. vers de terre;
vers de vase.
buzhugenn : maouez laosk ha diegus. kel. Pêr
Bourdelles.
- glazard (l. glazarded) anv gourel. kel.1, 2, 3, 10, 12,
13, 14, 15, 18. distagadur : kel.1, 2, 18 : glazard(ed);
kel.3, 10, 12, 13, 14, 15 : glazer; liester : kel.13 :
glazerien; kel.14, 15 : glaziri.
gw. R.H. glazard, garlaz; J.G., S.S. glazard. g. lezard
vert.
- aer (l. aered) - a-wechoù : naer(ed) anv gwregel. kel.1, 2,
3, 4, h.a. gw. R.H., S.S. naer; J.G. aer, naer.
g. serpent.
- aer-galet (l. aered-kalet) anv gwregel. kel.1, 2, 3, 4,
10, 12, 14, 15, 16, 17. gw. R.H. anaf, anuz-dall,

- pentefeñv; J.G. un naer-galet. g. orvet.
- aer-wiber (l. aered-gwiber) anv gwregel. kel.1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 18. distagadur : kel.1, 2, h.a. : êr-wiber; kel.18 (Douarnenez) : êr-viver. gw. R.H., S.S. naer-wiber. g. vipère.
- aer-lann (l. aered-lann) anv gwregel. kel.1, 2, 3, 4, 10, 12, 13, 14, 15. g. vipère aspic.
- (aer-c'hlas (l. aered-glas) anv gwregel. kel.3, 4, 10, 13, 16. distagadur : aer-c'hlas, aer-glas.
- aer-dour (l. aered-dour) anv gwregel. kel.1, 2, 10, 14, 15. gw. R.H. naer-vro, silienn-c'harzh. S.S. naer-vro. g. couleuvre à collier.
- glesker (l. gleskered, gleskiri) anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17. distagadur : kel.1, 2, 16 : glesker, ur glesker; kel.3, 4, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 17 : klesker, ur c'hlesker; liester : kel.1, 2 : gleskered; kel.14, 15 : kleskiri.
- ran(ig) (l. raned) anv gwregel. kel.18 (Douarnenez). gw. R.H. glesker, ran, huperig-dour, gweklev. S.S. ran, glesker, gweklev. g. grenouille.
- ran (l. raned) anv gwregel pe c'hourel. kel.1, 2, 12, 14, 15, 17. g. petite grenouille; têtard.
krennlavar : ar ran a gan a-raok miz ebrel a vez troc'het dezhañ e vegel. (kel.12)
- penn-touseg (l. pennoù-touseg) anv gourel. kel.18 (Douarnenez). gw. R.H. pennnolog. g. têtard.
gweleoù-raned : kel.1, 2 : ar glandour, repu ar penn-dologed (pe : raned).
- touseg (l. touseged) anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, h.a. distagadur : kel.1, 2, h.a. : toñseg(ed); kel.18(Douarnenez) : touseg(ed). gw. R.H., S.S. touseg (l. touseged, tousegi). J.G. touseg(ed). g. crapaud.

- sourd (l. sourded) anv gourel pe wregel. kel.1, 2, 10, 12. distagadur : kel.1, 2, 12 : zourd. kel.10 : soult(ed). gw. R.H. sourd, parlafen, salamandra; S.S. sourd. g. salamandre tachetée.
- uruson (l. urused) anv gourel. kel.1, 2, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17. distagadur : kel.1, 2, 14, 15 : uruson; kel.10, 17 : irison; kel.16 : erison; kel.12 : uguson. gw. R.H. heureuchin, avalaouer, kulier; S.S. avalaouer; J.G. laer-an-avaloù (lesanv). g. hérisson.
- goz (l. gozed) anv gourel pe wregel. kel.1, 2, 8, 9, 10, 14, 15, 18. dist.: gô. kel.1, 2, 8, 9, 10, 14, 15, 18 : ur go. kel.17 : ur c'ho. gw. R.H., S.S. goz. g. taupe.
- (logod-dall (un. logodenn-dall) anv-stroll. kel.1, 2, 10, 12, 14, 15, 17.
- (askell-groc'hen (l. askell-kroc'hen) anv gwregel. kel.18 (Douarnenez). gw. R.H. askell-groc'hen, logodenn-dall. S.S. askell-groc'hen. g. chauve(s)-souris.
- gwifver (l. gwifvered) anv gourel. kel.1, 2, 13, 17. kel.13 : ur c'hwifver. gw. R.H. gwifver, kazh-koad, koantig, razh-koad. g. écureuil.
- razh (l. razhed) anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, h.a. distagadur : rac'h(ed). gw. R.H. razh; S.S. raz. g. rat.
razheta : chaseal razhed. kel.12 : dist. rac'heta.
- razh-dour (l. razhed-dour) anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, 10, 12, 13, 14, 15. gw. R.H. razh-dour. g. rat d'eau.
- razh-Indez (l. razhed-Indez) anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, 8, 9, 10. gw. R.H. pemoc'h-Indez (moc'h-Indez). g. cobaye, cochon d'Inde.
- logod (un. logodenn) anv-stroll. kel.1, 2, h.a. gw. R.H., S.S., J.G. logod. g. souris.
logota : chaseal (al) logod. kel.1, 2.
ma logodenn vihan !(d'ur bugel). kel.2.

- { morzigell (l. morzigelled) anv gwregel. kel.1, 2, 3, 4, 10, 12, 15, 14, 8, 9.
- { morzigenn (l. morziged) anv gwregel. kel.3, 4.
gw. R.H. morzigell; morsenn (mors); logod(enn)-vors;
logod(enn)-douar. g. mulot, souris des champs.
- { gad (l. gedon) anv gwregel. kel.1, 2, 3, 4, h.a.
gw. R.H., S.S. gad. g. lièvre.
- { lapin (l. lapined) anv gourel. kel.1, 2.
gw. S.S. lapin. g. lapin.
lapineta : chaseal lapined. kel.10, 12.
"hennezh 'zo ul lapin !" g. celui-là c'est un sacré coco, un numéro (ou : un champion, un as) !
- { konikl (l. konikled) anv gourel. kel.10, 12, 14, 15.
distagadur : konifl(ed). gw. R.H., S.S. konikl, koulin F.L. konifl. g. lapin de garenne.
- { putéoz (l. putéozed) anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 17. distagadur : putéoz : kel.12, 13, 17;
kel.1, 2 : pitéoz; kel.3, 4, 8, 9, 10, 14, 15 : pitéo.
gw. R.H., S.S. pudask. g. putois.
- { kaerell (l. kaerelled) anv gwregel. kel.1, 2, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 18. dist. kel.1, 2 ... kêrell. kel.18 (Douarnenez) : kêrellig. gw. R.H. kaerell, koantig, buan, propig. g. belette.
- { broc'h (l. broc'hed) anv gourel. kel.18 (Douarnenez).
- { louz (l. louzed) anv gourel. Lesanv deut da vezañ un anv. kel.1, 2, 10, 12. gw. R.H. broc'h, louz, bourboutenn, griz; S.S. broch; J.G. broch, louz. g. blaireau.
- { kazh-dour (l. kizhier-dour) lutra lutra. anv gourel pe wregel (evel : kazh). kel.10 : kaz-dour (l. kijer-dour); ur c'hazh-dour pe : ur gazh-dour.
- { ki-dour (l. chas-dour) anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17.
- { dourgi (l. dourgon) anv gourel. kel.18 (Douarnenez) :

- dourgon (l. dourgoned). gw. R.H. ki-dour, dourgi; J.G. ki-dour; A.B. R532. g. loutre.
- evzhiadenn : Gwechall e paote an dourgon war ribl ar stankoù ha war an aodeier. Bremañ, avat, ne vezont ket gwelet ken. (kel.10).
- { yourc'h (l. yourc'h) anv gwregel. kel.1, 2, 10, 14, 15.
E Bro-Lanuon, ne vez ket mui komprenet ar ster kentañ eus ar ger. g. chevreuil.
yourc'h (kel.1, 2, 10), yourc'henn (kel.14, 15) : plac'h dirollet, plac'h a blij dezhi redek ha lammat a bep tu evel ur paotr. gw. R.H. yourc'h; J.G. yourh.
- { marmouz (l. marmouzien) anv gourel. kel.1, 2. liester distaget: marmoujen. g. singe.
marmouz : g. morveux, garnement (enfant).
- { louarn (l. lern) anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, h.a.
gw. R.H., S.S., J.G. louarn. g. renard.
louarn : den fin : "hennezh 'zo ul louarn !".
- { bleiz (l. bleizi) anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, h.a.
distagadur : e Bro-Lanuon : blei (l. bleidi). gw. R.H., S.S., J.G. bleiz. g. loup.
- { ourz (l. ourzien) anv gourel. kel.1, 2. distagadur : ourz (l. ourjen). gw. R.H. arzh, ourz; S.S. arz; J.G. ourz. g. ours.
- { porc'hell-gouez (l. moc'h-gouez) anv gourel. kel.1, 2, 10, 12, 17.
{ porc'hell-du anv gourel. kel.3.
{ hoc'h-gouez anv gourel. kel.18 (Douarnenez).
gw. R.H. hoc'h-gouez, pemoc'h-gouez (moc'h-gouez).
S.S. hoc'h-gouez. g. sanglier.
- { porc'hell (l. moc'h) anv gourel. kel.1, 2. gw. R.H. pemoc'h (moc'h), hoc'h(ed); porc'hell (perc'hell); S.S. pemoh (moh), hoh; J.G. porc'hell. g. porc, cochon.
- { porc'hell bihan (l. moc'h bihan) anv gourel. kel.1, 2.
g. porcelet. gw. J.G. porhell bihan (moh bihan).

gwiz (l. gwizi) anv gwregel. kel.1, 2. gw. R.H., S.S.,
J.G. gwiz. g. truie.

hoc'h, hoc'h-yaë anvioù gourel. kel.1, 2. gw. R.H. tourc'h;
J.G. hoh, porhell-yaë, tourh. g. verrat.

mul (l. muled) anv gourel. kel.1, 2. gw. R.H. mul.
g. mulet (quadrupède).

azen (l. ezen) anv gourel. kel.1, 2. gw. R.H. azen;
S.S. azenn; J.G. azen. g. âne.

azenez (l. azenezed) anv gwregel. kel.1, 2. g. ânesse.

marc'h (l. mirc'hi; kezeg) anv gourel. kel.1, 2.
gw. R.H. marc'h (mirc'hed, mirc'hien, mirc'hier, merc'h,
mirc'hi, kezeg); S.S. marh (mirhed); J.G. marh (kezeg).
liesterioù : mirc'hi, pa'z eus un nebeut loened; kezeg,
liester bras. g. cheval.

marc'h-tret kel.1, 2. g. cheval de trait.

marc'h-labour kel.1, 2. g. gros cheval de labour.

marc'h-gwetur kel.1, 2. g. cheval de carriole, pour
l'agrément.

marc'h-kours kel.1, 2. g. cheval de course.

marc'h-limon kel.1, 2, 10. g. limonier. gw. R.H. marc'h-
kleur, ar marc'h a zo el limonoù. Limon(où) : gw. R.H. kleur;
dada anv-bugel evit envel ar marc'h. kel.1, 2, 9, 10.
gourial : krial pa gomzer eus ur marc'h : ar marc'h a
c'hour. kel.1, 2. gw. R.H. kristilhañ, gouriziañ, gri-
einkal, c'hwirinat, skrimpal; S.S. gourichal, c'hwirinad.
g. hennir.

gwinkal kel.1, 2, 10. gw. R.H. gwinkal, teisal;
S.S. gwinkal, rual, talma. g. ruer.

karn anv gourel. kel.1, 2, 10. g. sabot (cheval,
vache...); matière du sabot, carne.

botez (l. botoù) kel.1, 2. g. sabot (cheval, vache etc.)

marc'h-hantier kel.1, 2. gw. R.H. roñse, marc'h-kalloch,
marc'h-servij; S.S. roñse, marh-kalloh; J.G. marh-antier.
g. cheval entier, non castré, étalon.

kazeg (l. kezeg, kezekenned) anv gwregel. kel.1, 2, 3, 4, 10
h.a. gw. R.H. kazeg (kezekenned); S.S. kazeg (kezekenned,
kezeg); J.G. kazeg (kezekenned, kezegenned). g. jument.
kazeg-tret kel.1, 2. g. jument de trait.

(ebeul (l. ebeulien) anv gourel. kel.1, 2, 9, 10. dist. ebeul,
eubeul.

(eal (l. ealien) anv gourel. kel.1, 2, 9.

(bouch (l. bouched) anv gourel. kel.2 : Ma mamm-gozh he deus
soñj da vezañ klevet "bouch(ed)", "bouchig bihan" digant
marc'hadourien gezeg eus Pro-Leon a zeue betek Ploubêr,
e derou ar c'hantved, da glask ealien. gw. R.H. ebeul,
eal, bouch, pokiol; S.S. ebeul; g. poulain.
"henezh 'zo un ebeul !" g. celui-là c'est un numéro !
kel.1, 2. Evit farsal e lavarer a-wechoù eus un bennak :
"henezh 'zo un ebeul diwar ur gezeg tort !" kel.1.

ebeulez (l. ebeulezed) anv gwregel. kel.1, 2. gw. R.H. ebeulez.
g. pouliche.

ejen (l. ejened) anv gourel. kel.1, 2. gw. R.H. ejen
(l. ejened, oc'hen); S.S. ejenn (l. ejenned, oc'hen).
g. boeuf.

tarv anv gourel. kel.10. gw. R.H. tarv (tirvi); S.S. taro
(tirvi). g. taureau.

kole (l. koleed, koleoù) anv gourel. kel.1, 2, 9, 10.
gw. R.H. kole. g. taurillon, jeune taureau.

buoc'h (l. saout) anv gwregel. kel.1, 2, 3, h.a. gw. S.S.
buoh (buched, saout); R.H. buoc'h (buoc'henned, buoc'hed,
saout); J.G. buoh (saout). g. vache.

penn-buoc'h ! (kunujenn)

halañ; g. vâler (vache, jument, etc.)

korn (l. kernioù) anv gourel. g. corne.

blejal g. beugler; breskenn kel.1, 2 : dist. breskell.
g. courir (vache).

leue (l. leueioù) anv gourel. kel.1, 2. dist. : lou-ê(io).
gw. R.H., S.S., J.G. leue. g. veau.

onner (l. onnerezed) anv gwregel. kel.1, 2. gw. R.H. onner, annoar; S.S. onner, annoar; g. génisse.

dañvad (l. deñved) anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, 9, 10, h.a. gw. R.H., S.S., J.G. dañvad. g. mouton.
"hemmez h'zo un dañvad !" g. celui-là c'est un numéro !

dañvadez (l. dañvadezed) anv gwregel. kel.1, 2. gw. R.H., S.S., J.G. dañvadez. g. brebis.

dañvad bihan (l. deñved bihan) anv gourel. kel.1, 2, 9, 10. gw. R.H. oan (oaned, ein); menn, kolen; S.S. oan (oaned, ein); kel. Pêr Bourdelles : oan (l. oen). g. agneau.

maout (l. maouteier) anv gourel. kel.1, 2. gw. R.H. maout; maout-tarv, maout-tourc'h, tourz. S.S. maout (meot); J.G. maout. g. bélier.
beogal : g. beugler.
taskagnat : g. ruminer. gw. R.H. taskagnat, daskiriat, dambleat, takeneat; S.S. daskiriat.

gavr (l. givri) anv gwregel. kel.1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 16. distagadur : gerv, liester : girvi, givri. gw. R.H. gavr (givri, gevr); J.G., S.S. gavr (givri). g. chèvre.

bouc'h (l. bouc'hed) anv gourel. kel.1, 2. gw. R.H. bouc'h; S.S. bouh. g. bouc.

ki (l. chas) anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, h.a. gw. R.H., S.S. ki (chas, kon); J.G. ki (chas). g. chien.
kiësa kel.1, 2. gw. J.G. kiësa g. chercher la chienne.
ki-chase kel.1, 2. g. chien de chasse.
ki-gard kel.1, 2. g. chien de garde.
ki-bleiz (l. chas-bleiz) kel.1, 2. g. chien-loup.
ki-louarn kel.1, 2. { - ki o tennañ d'ul louarn
{ - ki mat da chaseal al lern
{ - g. fox-terrier.

harzhal kel.1, 2. g. aboyer.

kiez (l. kiezed) anv gwregel. kel.1, 2. gw. R.H., S.S., J.G. kiez. g. chienne.
Ar giez 'zo en tommer. g. la chienne est en chaleur.

ki bihan (l. chas bihan) anv gourel. kel.1, 2. gw. R.H. labous-ki. g. chiot.
Un neizhiad chas bihan g. une nichée de chiots.

kazh (l. kizhier) anv gourel pe wregel. kel.1, 2, 3, 4, h.a. kel.10 : ur c'hazh, ur gazh; kel.1, 2, h.a. ur c'hazh. Liester : kijer. gw. R.H. kazh; S.S., J.G. kaz. g. chat. kel.10 : barv ar c'hazh; oc'h ober e varv emañ ar c'hazh g. le chat fait sa toilette.

kazhez (l. kazhezed) anv gwregel. kel.1, 2. gw. R.H. kazhez, kazhenn; S.S. kazez. g. chatte.
miaoual gw. R.H. miaoual, mignoual; S.S. miaoual. dist. mièwal. g. miauler.
bisig anv gourel. kel.1, 2. dist. bichig.
bisig (anv-boutin) : g. minet.
Bisig (anv-divoutin) : g. Minet, Minou.
kel.2 : "...Pa oa ar verc'h henañ o vont da ziskenn laezh
Aotrou Doue ! Ma mamm baour ! beuzet eo Bisig kaezh!
Ar c'hazhig 'oa jaouank, 'ouie ket an doare
Diwar vordig ar rabod, kollet 'n eus e vuhez..."
(pennad-kanaouenn)

(tarkouilh (l. tarkouilhien) anv gourel. kel.1, 2.
{ markouilh (l. markouilhien) anv gourel. kel.9, 10.
gw. R.H. targazh (targizhier); S.S., J.G. targaz.
g. matou.

kazh-gouez (l. kizhier-gouez) anv gourel. kel.1, 2. g. chat sauvage.

(evn (l. evned) anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, h.a. distagadur :
{ emn, ãon. E Beg-Leger (Tregar) : evn (kel.Pêr Bourdelles).
{ E skoseg : eun.
{ evneta : chaseal evned. dist. emneta. kel.12.
{

- { labous (l. laboused) anv gourel. kel.18 (Douarnenez).
gw. R.H., S.S. evn, labous; J.G. evn. g. oiseau.
- gwaz (l. gwazi) anv gwregel. kel. 1, 2, 3, 4, h.a.
distagadur : gway(ed). gw. R.H., S.S. gwaz(i); A.B. R.
466. g. oie.
- sparfell (l. sparfelled, sparfilli) Accipiter nisus.
anv gwregel. kel.1, 2, 3, 4. gw. R.H., S.S., parfell.
liesterioù : sparfelled : kel.13; sparfilli : kel.15.
g. épervier d'Europe.
- kaouenn (l. kaouenned) anv gwregel. kel.1, 2, 3, 4, h.a.
distaget : kowen. gw. R.H., S.S. kaouenn; g. hibou,
chouette.
- penn-yod (l. pennoù-yod) anv gourel. kel.18 (Douarnenez)
dist. Penn-youd. gw. R.H. pennkazh, skrijerez-noz,
evn-kazh, toud, pouc'houd, gloud, hoper-noz. g. hibou,
chouette.
- klujar (l. klujiri) anv gwregel. kel.1, 2, 12, 13, 14, 15,
18. distagadur : kel.1, 2 : klujur (klujuri); kel.12,
13, 14, 15 : klujer (klujiri); kel.18 (Douarnenez) :
klujar (klujiri). gw. R.H., S.S. klujar (klujiri).
g. perdrix.
- koailh (l. koailhed) coturnix coturnix. anv gwregel. kel.1, 2,
gw. R.H., S.S. koailh. g. caille des blés.
- kog-lann (l. kigi-lann) Phasianus colchicus. anv gourel.
kel.10. gw. R.H. kilhog-gouez. g. faisán.
- { rasker-melchon (l. raskerien-velchon) Orex crex. anv gourel.
kel.1, 2.
- { raskerig-melchon anv gourel. kel.1, 2.
- { raskerezenn-velchon (l. raskerezed-melchon) anv gwregel.
kel.1, 2. gw. R.H. savelleg; J.G. rasker-melchon.
g. râle des genêts.
- houad (l. houidi) anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, h.a.

- liester : kel.3, 4, 5, 6, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 18 :
houidi. kel.1, 2 : ewidi, iwidi. gw. R.H., S.S., houad.
g. canard.
- houad mut : anv roet d'un houad doñv, deut da vezañ kozh,
ha barrek da nijal kuit ma ne vefe ket krennet e zivaskell
outañ. kel.1, 2.
- houadez (l. houadezed) anv gwregel. kel.1, 2, 10. g. cane.
- chas liester. kel.10, 12. gw. R.H. galdu, bailhez; AB.
R478; g. macreuses.
- chas o kas aval : chas o tont er vro p'emañ ar goañv.
chas o kas amont : chas o vont kuit etrezek ar reter.
kel.10, 12.
- paun (l. pauned) anv gourel. kel.1, 2. gw. R.H. paun.
g. paon.
- pichon (l. pichoned) anv gourel. kel.1, 2, h.a. gw. R.H.
dube; kudon; S.S. pichon, dube. g. pigeon.
- turzhunell (l. turzhunelled) anv gwregel. kel.1, 2, 10, 12,
18. distaget : kel.1, 2, 10 : turzunell; kel.12 :
durjudell; kel.18 (Douarnenez) : druzeunenn. gw. R.H.
turzhunell; S.S. turzunell. g. tourterelle.
- { kilhog (l. kilhezen) anv gourel. kel.18 (Douarnenez).
- { kog (l. kigi) anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, h.a. gw. R.H.
kilhog (kilheien, kilhegi), kog (l. keger, kegi);
S.S. kilhog (l. kilheien), kog (kegi, kejer); J.G. kog
(l. kigi). g. coq.
- kog-Indez (l. kigi-Indez) anv gourel. kel.1. kog bihan ha
ruz, kog-emgann. g. petit coq rouge de combat.
- yar (l. yer) anv gwregel. kel.1, 2, 3, 4, h.a. gw. R.H.
yar (l. yerezed, yer); S.S., J.G. yar (l. yer).
g. poule.
- polez (l. polizi) anv gwregel. kel.1, 2, 17. gw. R.H. polez,
enez; S.S. polez (polezi). g. poulette.

var-dour (l. yer-dour) *Gallinula chloropus*. anv gwregel.
kel.1, 2. gw. R.H. var-dour; S.S. douryar. g. poule
d'eau.

koulm (l. koulmed) anv gwregel. kel.1, 2. gw. R.H., S.S.
koulm. g. colombe.

labous-glas (l. laboused-glas) *Alcedo atthis*. anv gourel.
kel.18 (Douarnenez). gw. R.H. evn-sant-Marzhin, moualc'h-
arc'hant, evn-sant-Nikolaz. g. martin-pêcheur.

koukouz (l. koukouzed) *Cuculus canorus*. anv gwregel. kel.1,
2, 3, h.a. gw. R.H., S.S. koukouz. g. coucou gris.

kazeg-koad (l. kezekenned-koad, kezeg-koad) *Picus viridis*
kel.1, 2, 3, 4, h.a. dist. kel.1, 2, h.a. kazeg-kwat.
kel.18 (Douarnenez) : kazeg-kó-ad. gw. S.S. kazeg-koad;
R.H. kazeg-koad, kilhog-koad, ebeul-koad, pilkoad, spég,
faoutennig-koad; j.G. kazeg-koad. g. pivert, pic-vert.

(gwennili (l. gwennlied) anv gwregel. kel.1, 2, 10, 12, 15.
{ dist. kel.1, 2, 12 : gwenniri(ed); kel.10 : gwennari(ed);
{ kel.15 : gwenneri(ed). gw. R.H., S.S. gwennili.

{ visgoulfenn (l. visgoulienned) anv gwregel. kel.18(Douarnenez)
{ g. hirondelle.

alc'hweder (l. alc'hwedered, alc'hwederien, alc'hwediri)
anv gourel. kel.1, 2, 5, 6, 10, 12, 13, 14, 15.
distaget : kel.13 : alc'hweder(ien); kel.1, 2, 3, h.a. :
ec'hweder(ed); kel.12, 14, 15 : liester : ec'hwediri.
gw. S.S. alhweder; R.H. alc'hhoueder, evn-Pêr, kodioc'h,
kogeneg, federell. e kembraeg : ehedydd. g. alouette.
"Ma mamm-gozh (kel.2) he deus soñj da vezañ gwelot an
"alc'hweder evel ur poent difiñv war an cabl o vont
"bihanoc'h-bihanañ bep ma uhelaë. An evn a c'houlenne
"digor ouzh dor ar baradoz en ur ganañ :

"Pêr, Pêr, digor din

Biken pec'hed ne rin !"

"Ha pa ne zigore ket e toue hag e vallozhe, en ur ziskenn,
"gwashañ ma c'halle : "Diou ! diou ! diou !". Eveljust

"ez eo ar vugale eus ar c'horn-bro-mañ eo a gane e-giz-se
"o welet evn-Pêr, e derou ar c'hantved ..."

alc'hweder-aod (l. alc'hwedered-aod, alc'hwederien-aod,
alc'hwediri-aod) *Anthus spinoletta petrosus*. gw. A.B. R 523.
kel.12. dist. ec'hweder-od. g. pipit maritime.

eostig (l. eostiged) anv gourel. kel.1, 2. dist. êstig.
gw. R.H. eostig, adan; S.S. eostig. g. rossignol.

beufig (l. beufiged) anv gourel. kel.18 (Douarnenez).
pyrrhula pyrrhula. gw. R.H. beuf, beufig, beran; S.S.
beufig. g. bouvreuil.

strakell (l. strakilli) anv gwregel. kel.15. gw. S.S. rakerig;
R.H. strakerig-lann. g. traquet.

strakell : plac'h diboell. kel. Pêr Bourdelles.

(straker-lann (l. strakerien-lann) *Saxicola torquata*. anv gourel.
{ kel.3, 4, 10, 12, 14, 8, 9.

{ strakerez-lann (l. strakerezed-lann) anv gwregel. kel.13.

{ strakig-lann (l. strakiged-lann) anv gourel. kel.10.
gw. R.H. strakerig-lann; S.S. rakerig. g. traquet père.

strakig-moger (l. strakiged-moger) *Oenanthe oenanthe*.
anv gourel. kel.10. g. traquet motteux. gw. A.B. R526.

(poluig (l. poluiged) *Erithacus rubecula*. anv gourel. kel.1,
{ 2, 3, 4, h.a.

{ poluig : den dister ha korfet-fall. kel.4.

{ boc'hig (l. boc'higed) anv gourel. kel.18 (Douarnenez).
dist. boc'hig. gw. R.H. boc'hig, boc'hruz, boc'hig-ruz,
rujodenn, richodell, draouennig-vras; S.S. boc'h-ruz;
J.G. born-buzug, evn(ig)-an-aotrou-Doue. g. rouge-gorge.

bruan (l. bruaned) anv gourel. kel.12, 13, 18. gw. R.H.
breanig. g. bruant.

(golven (l. golvened, golvini, gelven) anv gourel. kel.1, 2,
{ 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17.
{ liesterioù : kel.1, 2, h.a. : golvened; kel.14, 15 :
{ golvini; kel.3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 : gelven.

- (Filip (l. Filiped) anv gourel. kel.18 (Douarnenez).
 { gw. R.H., S.S. golvan, filip. g. moineau.
Evezhiadenn : D'am soñj-me ez eo "golven" eo a rankfe
 bezañ implijet er yezh unvan ha n'eo ket ar stumm
 "golvan".
- (golven-ar-c'harzh (l. gelven-ar-c'harzh) anv gourel. kel.10,
 { 12, 14, 15.
rouzard (l. rouzarded) anv gourel. kel.12, 13.
 { Filip-rous (l. Filiped-rous) anv gourel. kel.18 (Douarnenez).
 { gw. R.H. rouzegan, fouin, glozard, bagous, gwrac'hig-
 an-deiz; S.S. rouzard; J.G. fouin. g. fauvette.
- piñsin (l. piñsined) Fringilla coelebs. anv gourel. kel.
 1, 2, 3, h.a.
- pint-pint anv gourel. kel.18 (Douarnenez). gw. R.H. pint,
 pintig, tint, tintig, pinterig, kouarc'haer; S.S. pint.
 g. pinson des arbres.
- (laouenan (l. laouenaned) Troglodytes troglodytes. anv gourel.
 { kel.1, 2, 10, 12, 13, 14, 15.
lawitenn anv gwregel (?). kel.1, 2.
lawitouz anv gourel. kel.1, 2, 10, 14, 15.
Fitouz anv gourel. kel.10, 14.
 { lodonig anv gourel. kel.18 (Douarnenez). g. troglodyte.
Evezhiadenn : Amañ, an dud a anv an "troglodytes troglo-
 dytes" : "roitelet".
- sidronig (l. sidroniged) Carduelis carduelis. anv gourel.
 kel.18 (Douarnenez). gw. R.H. pabor, kanaber; S.S. pabor;
 J.G. tarin, pabor. g. chardonneret.
- pennduig (l. pennduiged) anv gourel. kel.13, 14, 15, 18
 (Douarnenez). gw. R.H. penndu, pennglaou, pennglaouig;
 S.S. pennglaou, pennduig. g. mésange.
- pichig-glaou anv gourel. kel.1, 2, 10, 12, 14, 15.
 g. sorte d'oiseau-mouche.
Evezhiadenn : N'on ket deut a-benn da c'houzout petra
 dres eo an evnig-mañ.

- labousig-ar-c'helien anv gourel. kel.18 (Douarnenez).
 g. sorte de gobe-mouche.
- (melegan (l. meleganed) Carduelis chloris. anv gourel. kel.1,
 { 2, 7, 12, 13, 14, 15.
 { meleneg (l. meleneged) anv gourel. kel.18 (Douarnenez).
 { gw. R.H. melegan, meleneg; S.S. meleneg; J.G. melegan.
 g. verdier.
- moualc'h (l. moualc'hi) Turdus merula. anv gwregel. kel.1,
 2, 3, 4, h.a. dist. : kel.1, 2, 3, h.a. : mou-alc'h;
 kel.18 (Douarnenez) : moulac'h (mouic'hili). gw. R.H.,
 S.S., J.G. moualc'h. g. merle noir.
- (drask (l. driski) anv gwregel. kel.1, 2, 3, 4, h.a. g. grive.
 { milfig anv gwregel. kel.18 (Douarnenez).
- drask-saoz (l. driski-saoz) Turdus viscivorus. anv gwregel.
 kel.1, 2, 10. g. grive draine.
- Evezhiadenn : Drask vras gwelet e-pad ar goañv.
- pig (l. piged) Pica pica. anv gwregel. kel.1, 2, 3, 4, h.a.
 gw. R.H. pig; S.S., J.G. pik. g. pie bavarde.
- kegin (l. kegined) Garrulus glandarius. anv gwregel. kel.1,
 2, h.a. gw. R.H., S.S., J.G. kegin. g. geai des chênes.
- (dred (l. dridi) anv gourel. kel.1, 2, h.a. gw. R.H. dred,
 { tred; S.S. tred; kel.Pêr Bourdelles :
 { - Petra 'zo kiriek d'an dridi da vezañ treut ?
 { - Bezañ kalz war nebeut !
- (bouzevelleg (l. bouzevelleged) anv gourel. kel.18 (Douarnenez).
 { g. étourneau.
- diridig anv gourel. kel.10, 14, 15. evn gris (kel.10, 14,
 15), en-dro d'ar saout (kel.10); krial a ra kalz (kel.14,
 15).
- (flistrevez-dour (l. flistrevezed-dour) Motacilla alba.
 { flistrevezig-dour anv gwregel. kel.1, 2, 10, 13, 14, 15.
 { flistig-dour anv gourel. kel.12.

{ strinkerezem (l. strinkerezed) anv gwregel. kel.18 (Douarnenez). gw. S.S. strinkerez-dour; R.H. kannerez-dour, kannerezig-an-dour, beleg, strinkerez-dour, beleg-laouer, lammerig, hej-e-lost, foeterezig-an-dour, kannerezig-ar-beleg, gwalc'heroz; A.B. R525. g. bergeronnette grise.

bran (l. brini) anv gwregel. kel.1, 2, 3, 4, h.a. gw. R.H., S.S., J.G. bran; g. corbeau; corneille.

bran-louet (l. brini-louet) Corvus corone. anv gwregel. kel.1, 2, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15. gw. R.H. bran-louet; J.G. bran-loued; A.B. R528.C. g. corneille mantelée.

{ brun-vor (l. brini-mor) Corvus corax. anv gwregel. kel.12.

{ morvran (l. morvrini) anv gwregel. kel.10, 12, 14, 15. dist. : kel.10, 14, 15 : marvran (marvrini); kel.12 : morvran. gw. A.B. R528; g. grand corbeau.

kefeleg (l. kefeleged) anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, h.a. dist. keveleg. gw. R.H. kefeleg; S.S. keveleg. g. bécasse; bécassine; coullis.

kefeleg-koad (l. kefeleged-koad) Scolopax rusticola. anv gourel. kel.1, 2, 12. gw. R.H. kefeleg-koad. g. bécasse des bois.

kefeleg-mor (l. kefeleged-mor) Numenius arquata. anv gourel. kel.1, 2, 10, 12, 13. gw. R.H. kefeleg-mor; A.B. R492. g. courlis cendré.

kornili (l. korniliad) anv gourel (?). kel.1, 2. evn-mor; beg hir ha kromm. g. courlis (?).

gioc'h (l. gioc'hed) Gallinago gallinago. anv gourel. kel.1, 2, 12. gw. R.H. gioc'h. g. bécassine des marais. kri an evn : gioc'h ! gioc'h ! gioc'h ! (kel.1)

logod-mor anv-stroll. kel.7, 12. evnedigoù-mor o redek war an traezh. g. gravelots et pluviers.

{ korlusk (l. korlusked) Vanellus vanellus. anv gourel. kel.1, 2, 10, 12, 13. distaget : kel.1, 2, 10 : korlusk; kel.12, 13 : kornuskl.

{ kornigell (l. kornigelled) anv gwregel. kel.18 (Douarnenez). gw. R.H. goubig, kernigell; S.S. kernigell; A.B. R483. g. vanneau huppé.

evned-gwenn liester. kel.5, 6, 7, 10. gw. J.G. evn(ed)-gwenn; g. mouettes, sternes, goélands, etc.

gwelan (l. gwelaned, gwelani) anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18. kel.18 (Douarnenez) : gwelenn, ur voelenn; gwelenned, gwelennedeged; kel.1, 2, 3, 4, h.a. gwelan; liesterioù : kel.1, 2, 3, h.a. gwelaned; kel.10, 12 : gwelani; gw. R.H. gouelan (l. gouelaned, gouelini); S.S. gouelan (l. gouelini); gw. A.B. R509. g. goéland.

gourio (l. gourioed) Larus marinus. anv gourel. kel.7, 10, 12. gw. A.B. R504. g. goéland marin.

skravig (l. skraviged) anv gourel. kel.10, 12, 13. dist. skrawik(ed). gw. R.H. skrav, skrev; A.B. R514. g. sterne, hirondelle de mer.

piq-vor (l. piqed-mor) Haematopus ostralegus. anv gwregel. kel.10, 12, 13. gw. R.H. morbig; A.B. R482. g. huitrier-pie.

morvaout (l. morvaouted) anv gourel. kel.3, 4, 5, 6, 7, 10, 12, 13. dist. morvaout. gw. R.H. morvaout; A.B. R459. g. cormoran.

{ Marc'harid-gouzoug-hir
{ Mari-gouzoug-hir kel.1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 12, 13. dist. M. goug-hir. Lesanvioù ar gerc'heiz, ar morvaout, ar morskoul. g. héron, cormoran, fou de Bassan (surnoms).

{ morskoul (l. morskouled) Sula bassana. anv gourel. kel.18 (Douarnenez). dist. morskoul.

{ garz (l. garzed) anv gwregel. kel.13.

- { grafgwilhou (l. grafgwilhoued) anv gourel. kel.10, 12.
gw. R.H. morskoul; A.B. R452. g. fou de Bassan.
- { kornevich (l. kornevichez) Fratercula arctica. anv gourel.
kel.3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16. dist.:
kornevich : kel.3, 4, 5, 6, 7, 8, 9; kornivich, kel.10;
kornifich 12, 13; korniwich kel.16.
- { boc'hanig (l. boc'haniged) anv gourel. kel.18 (Douarnenez).
gw. A.B. R516. g. macareux, calculot, perroquet de mer.
- { rawetaer (l. rawetaerien) Alca torda. anv gourel. kel.3, 4,
5, 10.
- { beg-torn (l. erwed-beg-torn, erwed-beg-torn) anv gourel.
kel.18 (Douarnenez). gw. A.B. R516. g. pingouin torda,
petit pingouin.
- { godez (l. godizi) Uria aalga. anv gwregel. kel.7, 12.
- { god (l. goded) anv gourel. kel.7, 12.
- { ero-beg-hir (l. erwed-beg-hir, erwed-beg-hir) anv gourel.
kel.18 (Douarnenez). gw. A.B. R518. g. guillemot de
Troil.
- louf (l. loufed) Halichoerus grypus. anv gourel. kel.13.
gw. R.H. reunig; L.B. R550. g. phoque gris.
- morc'hoc'h (l. morhoc'hed) Phocaena phocaena. anv gourel.
kel.12, 13, 18. gw. R.H. morhoc'h; A.B. R535. g. mar-
souin.
- { rinkin (l. rinkined) anv gourel. kel.18 (Douarnenez).
- { rekiñ(ed) anv gourel. kel.3, 4. gw. A.B. R246. g. requin.
- spiner (l. spineged) Squalus canthias. anv gourel. kel.5,
12. gw. A.B. R242. g. aiguillat.
- morc'hast-glas (l. morc'histi-glas) Glyphis glaucus.
anv gwregel. kel.18 (Douarnenez). gw. A.B. R236.
g. peau-bleu.
- { gast (l. gisti) Galeorhinus galeus. anv gwregel. kel.12.
- { al (l. aled) anv gourel. kel.3, 4, 5, 6, 10, 11. gw. A.B.
R234. g. há.

- { touilh (l. touilhed) Scyliorhinus canicula. anv gourel.
kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12.
- { touilh-rous (l. touilhed-rous) anv gourel. kel.3, 4, 10, 11.
- { kazh-rous (l. kizhier-rous) anv gourel. kel.18 (Douarnenez).
gw. A.B. R231. g. petite roussette.
- { touilh-ormelaer Scyliorhinus stellaris. anv gourel. kel.12.
- { ormelaer (l. ormelaered) anv gourel. kel.10, 11. distaget :
ormeler (pouez -mouezh war ar silabenn diwezhañ).
- { touilh-bras (l. touilhed-bras) anv gourel. kel.3, 4. gw.
A.B. R232. g. grande roussette.
- aël-mor (l. aeled-mor) Squatina squatina. anv gourel. kel.10,
11, 12. gw. A.B. R245. g. ange de mer.
- rae (l. raeed) anv gwregel. kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 18.
gw. A.B. R247. g. raie.
- rae-du (l. raeed-du) Dasysatis pastinacea. anv gwregel.
kel.12. gw. A.B. R255. g. pastenague.
Flemm ar rae-du : g. le dard de la pastenague.
- rae-walenn (l. raeed-gwalenn) Raja clavata. anv gwregel.
kel.5, 10, 11. gw. A.B. R248. g. raie bouclée.
- flê (l. flêed) Raja batis. anv gourel. kel.5, 6, 10, 11, 12.
gw. A.B. R254. g. pocheteau gris.
ur genou flê : ur beulke, ur genaoueg. kel.12.
genou flê ! (kunujenn).
- dluzh (un. dluzhenn) anv-stroll. kel.1, 2. distaget : luz.
gw. R.H. dluzh; S.S. dluz. g. truites.
- dluzh-somon(ed) Salmo trutta. kel.5. dist. luz-somon.
g. truite de mer.
- somon (l. somoned) Salmo salar. anv gourel. kel.5, 6, 12.
gw. R.H. eog; keureug; S.S. eog. g. saumon.
- { silienn (l. silioù) Anguilla anguilla. anv gwregel. kel.1,
2, 3, 4, h.a. gw. A.B. R282.
- { silienn-dour-dous anv gwregel. kel.1, 2, 3, h.a. g. anguille.

- silienn (l. siliou) Conger conger. anv gwregel. kel.1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 13. gw. A.B. R285. g. congre.
- silienn-wenn (l. siliou-gwenn) g. gros congre blanc. kel. 12.
- silienn-du (l. siliou-du) g. congre de roche, noir. kel. 12.
- silienn-grenarez. krenarez : silienn ken lart ken e kren. kel.12.
- fouet (l. fouetou) : anv gourel. kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12. gw. A.B. R.289. Silienn vihan re dreut da vezañ debret. Ober a reer ganti evit boueta ar c'hevell hag an andellou.
- arink (l. arinked) Clupea harengus. anv gourel. kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12. gw. A.B. R263. g. hareng.
- sardinenn (l. sardined) Arenagus minor. anv gwregel. kel.3, 4, 10, 12. gw. A.B. R265. g. sardine.
- (kerregenn (l. kerregened, kerreged) Belone belone. anv gwregel. kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12.
- (aguilhetezenn (l. aguilhetezed) anv gwregel. kel.18 (Douarnenez). gw. A.B. R292. g. orphie, aiguillette.
- aer-vor (l. aered-mor) anv gwregel. kel.12. gw. A.B. R296. g. syngnathe.
- marc'h-mor (l. kezeg-mor) anv gourel. kel.18 (Douarnenez). gw. A.B. R297. g. hippocampe.
- moru (l. morued) Gradus morrhua. anv gourel. kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 13. gw. A.B. R304. g. morue, cabillaud.
- moullerg (l. moullaged) Trisopterus luscus. anv gourel. kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 13. gw. A.B. R306. g. tacaud.
- marlank (l. marlanked) Merlangius merlangus. anv gourel. kel.10, 11, 12. gw. A.B. R308. g. merlan.
- Ur marlank gwenn : ur marlank bihan. kel.12.

- (levneg (l. levneged) Pollachius pollachius. anv gourel. kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 18. gw. A.B. R310, R311.
- (levnegeta : pesketa levneged. kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12.
- (malawen (l. malawened) anv gourel. kel.18 (Douarnenez). gw. A.B. R309, 310, 311. g. lieu jaune.
- Evezhiadenn : kel.3, 4, 5, 6, h.a. levneg = pollachius pollachius" krenn ha bras.
- kel.18 (Douarnenez) : malawen = "pollachius pollachius" bihan ha krenn. levneg = "pollachius pollachius" bras.
- kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12 : Ruzig (l. ruziged) anv gourel. gw. A.B. R309. distaget : ruig (l. ruied).
- ruzig = "pollachius pollachius" bihan ha ruz.
- gwalenneg (l. gwalenneged) Pollachius virens. anv gourel. kel.12. gw. A.B. R312. g. colin, lieu noir.
- Evezhiadenn : Pa daper un toullad gwalenneged e c'heller lavaret e vo mat ar vareaj. kel.12.
- morleanenn (l. morleaned) anv gwregel. kel.5, 10, 11, 12. gw. A.B. R318. g. motelle, loche de mer.
- juluan (l. juluaned) Molva molva. anv gourel. kel.5, 6. gw. A.B. R315. g. lingue commune, julienne.
- var-vor (l. ver-mor) Zeus faber. anv gwregel. kel.5, 6, 10, 11, 12. gw. A.B. R321. g. saint-pierre, dorée.
- kezeg-vor (l. kezekened-mor) Trachurus trachurus. anv gwregel. kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12. gw. A.B. R329. g. chinchard, saurel commun.
- (draeneg (l. draenigi) Roccus labrax. anv gourel. kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12. dist. dreiniég (dreinigi).
- (kwreien anv gourel. kel.18 (Douarnenez). gw. A.B. R324. g. bar, loup.
- penndroc'h (l. penndroc'hed) Pagellus centrodontus. anv gourel. kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12. gw. A.B. R336. g. dorade commune, carpe de mer.

{ pirono (l. pironed) anv gourel. kel.3, 4, 5, 6, 10,
11, 12.

{ piron (l. pironed) anv gourel. kel.18 (Douarnenez).
gw. A.B. R335. g. dorade juvénile, petite dorade.

goular anv gourel. kel.18 (Douarnenez). g. grande
dorade.

pennigib (l. pennigibed) Spondylisoma cantharus. anv gourel.
kel.12. gw. A.B. R332. g. dorade grise, canthare,
griset.

gwrac'h (l. gwrac'hed) Labrus berggylta. anv gwregel.
kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12. gw. A.B. R341. g. vieille.

gwrac'heta : pesketa gwrac'hed. kel.3, 4, 12.

gwrac'h vihan kel.12, 3, 4, 5, 6, 10, 11. g. vieille
juvénile.

gwrac'h kozh kel.12. g. vieille de grande taille.

kalc'heg (l. kalc'heien) Pagellus erythrinus. anv gourel.
kel.12. gw. A.B. R339. g. pageau commun (diasur).

soner (l. sonerien) Labrus ossifagus. anv gourel. kel.5,
6, 10, 11, 12. gw. A.B. R345-346. g. labre varié.

{ tourc'hig (l. tourc'higed) Crenilabrus melops. anv gourel.
kel.11, 12.

{ tarkin (l. tarkined) anv gourel. kel.10, 11, 12.

{ tarkinenn (l. tarkined) anv gwregel. kel.5, 6, 10, 11.
gw. A.B. R348. g. crénilabre commun.

talareg (l. talareged) Hyperoplus lanceolatus. anv gourel.
kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12. gw. A.B. R355. g. lançon.

talaregeta : pesketa talareged. kel.3, 4, 12.

sprod anv-stroll. talareged nevez-c'hanet. kel.12.

pesk-mare-mor anv gourel. kel.18 (Douarnenez). gw. A.B.
R350. g. vive.

beleg (l. belleien) Atherina presbyter. anv gourel. kel.3,
4, 5, 6, 10, 11, 12. gw. A.B. R302. g. prêtre.

meilh (l. meilhi) anv gourel. kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12,
18. liester : kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12 : meilhdi.
gw. A.B. R299. g. mulet.

meilh-ruz (l. meilhi-ruz) anv gourel. kel.3, 4, 5, 6, 10,
11, 12, 18. gw. A.B. R331. g. rouget.

brezhe (l. brizhili) Scomber scombrus. anv gourel. kel.3,
4, 5, 6, 10, 11, 12, 18. distaget : kel.3, 4, 5, 6, 10,
11, 12 : brezel (brizili); kel.18 (Douarnenez) : briel
(brilli). gw. A.B. R357. g. maquereau.

ton (l. toned) anv gourel. kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12.
gw. A.B. R360-361. g. thon.

touilh-kroger. Bleennius pholis. anv gourel. kel.3, 4, 5, 6.
gw. A.B. R352. g. mordocet.

touilh-penn-plat. Acanthocottus bubalis. anv gourel. kel.10,
11, 12. gw. A.B. R373. g. chabot.

touilh-penn-kazh anv gourel. kel.12. kof gwenn; lost hir;
daou c'horn bihan.

touseg-mor (l. touseged-mor) Acanthocottus scorpius. anv
gourel. kel.10, 11. dist. toñseg-mor. g. scorpion de
mer, rascasse (diasur).

kourn (l. kourned) anv gourel. kel.18 (Douarnenez). gw. A.B.
R369. R.H. kourn. g. grondin.

kourn-glas (l. kourned-glas) Butrigla gurnardus. anv gourel.
kel.18 (Douarnenez). gw. A.B. R369. g. grondin gris.

kourn-ruz (l. kourned-ruz) anv gourel. kel.18 (Douarnenez).
gw. A.B. R372. g. grondin rouge.

{ meilh-maen (l. meilhi-maen) Cyclopterus lumpus. anv gourel.
kel.12. dist. meilh-min.

{ meilh-karreg (l. meilhi-karreg) anv gourel. kel.18 (Douar-
nenez). gw. A.B. R376. g. lompe, cycloptère, lièvre de
mer.

toulboud (un. toulboudenn) Psetta maxima. anv-stroll.

kel.12. gw. A.B. R377; F.L. toulboud. g. turbots.

rouzenn-garreg (l. rouzenned-karreg) Zeugopterus punctatus.

anv gwregel. kel.12. gw. A.B. R379. g. targeur,
sole de roche.

{ rouzenn (l. rouzenned) anv gwregel. kel.12.

{ solenn (l. solemed) anv gwregel. kel.3, 4, 10. dist. zolenn.

{ tarzenn (l. tarzenned) anv gwregel. kel.18 (Douarnenez).

gw. A.B. R386. g. sole.

{ plais (unanderenn : plaisenn) Pleuronectes platessa. anv-stroll. kel.3, 4, 10, 11, 14, 15.

{ plaisenn (l. plaised) anv gwregel. kel.12.

{ soualenn (l. soualed) anv gwregel. kel.18 (Douarnenez).

gw. A.B. R383. g. plie(s).

plaiseta : pesketa plaised. kel.12, 14, 15.

kel.Pêr Bourdelles : Perak emañ genou ar blaisenn a-dreuz ?

- "Ur blaisenn a oa chomet war an traezh. Ar Werc'hez a dremenas dre eno; hag (kement ha lavarout un dra bennak) e lavaras :

"Plaisennig, leno 'ra !"

"Ma !" eme ar blaisenn en ur weañ he genou. Hag abaoe eo chomet gweet.

{ molodenn (l. moloded) Mola mola. anv gwregel. kel.12.

{ molod (l. moloded) anv gwregel. kel.5, 10, 11. gw. A.B.

R281. g. poisson-lune.

{ boultouz (l. boultouzed) Lophius piscatorius. anv gourel. kel.18 (Douarnenez).

{ kerreno (l. kerrened) anv gourel. kel.10.

{ genacueg (l. genacueien) anv gourel. lesanv. kel.10, 11. dist. genoeg.

{ lonker-boueioù (l. lonkerien-boueioù) anv gourel. lesanv. kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12. dist. lonker-boeyo.

Evezhiadenn : Anvet evel-hen dre ma vez tapet alies goude bezañ klasket lonkañ unan eus boueioù ur roued. gw. A.B. R388. g. baudroie, lotte.

chevr (un. chevrenn) l. chevred. anv-stroll. kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 17. gw. A.B. R152. g. crevettes.

chevreta (kel.3), chevra (kel.12) : pesketa chevred.

{ chevr-bras. Leander adpersus. anv-stroll. kel.5, 6.

{ chevr-ruz (pa vezont poazh). anv-stroll. kel.3, 4. gw. A.B. R152. g. crevettes roses, bouquet.

{ chevr-traezh. Cranon vulgaris. anv-stroll. kel.10, 12, 11.

{ chevr-gris. anv-stroll. kel.3, 4, 5, 6. gw. A.B. R157. g. crevettes grises.

{ silar (l. silared) Scyllarus arctus. anv gourel. kel.12.

{ kuler (l. kulerien) anv gourel. kel.5, 6, 8, 9, 12.

gw. A.B. R173. g. cigale de mer.

{ gavr-mor (l. givri-mor) Palinurus vulgaris. anv gwregel.

kel.1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12. dist. gerv-vor.

liester : kel.12 : givri-mor; kel.3, 4 : girvi-mor.

{ grilh (l. grilhed) anv gourel. kel.18 (Douarnenez). gw. A.B.

R.164. g. langouste.

legrestr (l. legristi) Homarus vulgaris. anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 18. gw. A.B. R159.

g. homard.

henezh 'zo ul legrestr ! g. celui-là c'est un numéro !

(hag ivez : henezh 'zo : ul lapin, ur c'hwil, un ebeul, un dañvad, ur c'hwezhet, ur gway, ur gwayer). kel.1.

krank (l. kranked) anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, h.a.

g. crabe.

kranketa : klask kranked. kel.12.

krank-glas (l. kranked-glas) Carcinus maenas. anv gourel.

kel.3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12. gw. A.B. R188.

g. crabe vert, crabe enragé.

krank-ruz (l. kranked-ruz) "carcinus maenas" ruz.

krank-saoz (l. kranked-saoz) Cancer pagurus. anv gourel.
kel.3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 18. gw. A.B. R181.
g. tourteau, crabe dormeur, dormeur.

krank-trebez (l. kranked-trebez) Macropipus puber. anv
gourel. kel.5, 6, 8, 9, 10, 11.

krank-mordañvad (l. kranked-mordañvad) anv gourel. kel.9,
13. gw. A.B. R189. g. étrille.

morgevid (un. morgevidenn) Maja squinado. anv-stroll.
kel.3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15. distaget :
morginid.

kevid (un. kevidenn) anv-stroll. kel.18 (Douarnenez).
dist. kiounid. gw. A.B. R196. g. araignées de mer.

morgad (un. morgadenn) Sepia officinalis. anv-stroll.
kel.18 (Douarnenez).

sachenn (l. sachenned) anv gwregel. kel.10, 11, 12. kel.
10, 11 : jasenn; kel.12 : zachenn. gw. A.B. R125.
g. seiche(s).

pivid (l. pividoù) anv gourel. kel.10, 14, 15. dist.
kel.10 : bivi; kel.14, 15 : bibi. gw. A.B. R126.
g. os de seiche.

kornielenn (l. kornieled) Loligo forbesi. anv gwregel.
kel.5, 6, 10, 11, 12.

kornielata : klask kornieled. kel.12.

stiozenn-vras (l. stiozenned-bras) anv gwregel. kel.18
(Douarnenez). gw. A.B. R131. g. calmar, calamar,
encornet.

souaenn (l. souaed) Eledone cirrosa. anv gwregel. kel.3,
4, 5, 6, 10, 11, 12, 14, 15.

noch-an-toer anv gourel. kel.18 (Douarnenez). gw. A.B.
R134. g. poulpe, pieuvre.

souaeta : klask souaed. kel.3, 4, 12.

bloneg-mor (un. blonegenn-vor) anv-stroll. kel.3, 4, 5,
6, 8, 9, 10, 11, 12. dist. blañ-neg-mor.

planedenn-vor (l. planedennou-mor) anv gwregel. kel.12.
gw. A.B. R13. g. méduse.

pegereg (l. pegerezed) anv gwregel. kel.8, 9, 10. gw. A.B.
R18. g. anémone de mer.

keureg (l. keureged) anv gourel. kel.3, 4, 5, 6, 8, 9.

keur (l. keured) anv gourel. kel.10, 11, 12, 14.

u-keur (l. uou-keur) anv gourel. kel.15. gw. A.B. R211.
g. oursin.

garili (un. garilienn) Lepas anatifera. anv-stroll. kel.10.
gw. A.B. R142. g. anatifes.

perlez-mor (un. perlezenn-vor) anv-stroll. kel.10.

perseverañs anv-stroll. kel.12. gw. A.B. R143. g. balanes.

raden-mor (un. radenenn-vor) Eunicella verrucosa. anv-stroll.
kel.10, 12. gw. A.B. R16. g. gorgones.

stered-mor (un. steredenn-vor) anv-stroll. kel.3, 4, 5, 6,
10, 11, 12. gw. A.B. R204. g. étoiles de mer.

c'hwen-mor (un. c'hwenenn-vor) Talitrus saltator. anv-stroll.
kel.3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12. gw. A.B. R150.
g. puces de mer.

laou-mor (un. laouenn-vor) anv-stroll. kel.3, 4, 10.
gw. A.B. R146, 145, 147, 148. g. cloportes de mer.

briyêouz. Nereis diversicolor. anv-stroll. kel.3, 4, 5,
6, 8, 9, 10, 11, 12. gw. A.B. R27. g. gravette rouge.

teodeg (l. teodeien) anv gourel. kel.3, 4, 10, 11, 12.
gw. A.B. R30. g. gravette blanche.

teodegeta : klask teodeien. kel.12.

kalc'hud (un. kalc'hudenn) Arenicola marina. anv-stroll.
kel.11, 12.

kalc'huta : klask kalc'hud. kel.12.

leog (un. leogenn; l. leoged) anv-stroll. kel.3, 4, 5, 6,
10, 11. dist. leogo. gw. A.B. R34. g. arénicole des
pêcheurs.

petiz (un. petizenn) Marphysa sanguinea. anv-stroll. kel.3, 4, 5, 6, 10, 11, 12. distaget : pistiz(enn). gw. A.B. R32. g. marphyse.

petisa : klask petiz. kel.12. dist. pistisa.

krogen (l. kregen) anv gwregel. kel.1, 2, 3, 4, h.a. gw. A.B. R139. g. coquille, coquillage.

krogen-sant-Jakez (l. kregen-sant-Jakez) Pecten maximus. anv gwregel. kel.10. gw. A.B. R119. g. coquille saint Jacques, grand peigne.

brinnig (un. brinnigenn) anv-stroll. kel.3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18. dist. kel.3, 4, h.a. : brinnig; kel.18 (Douarnenez) : biridig. gw. A.B. R54. g. patelles, berniques, bassins, flies, jambes, lapas, rans.

brinnika : klask brinnig. kel.12.

brinnikaer : klasker brinnig;

" " : benveg (sizailh koad kalet) evit distagafi ar brinnig eus ar reier.

kel. Pêr Bourdelles : "Ar c'hazh a rofe e lagad evit kacout ur vrinnigenn !"

Evezhiadenn : Gwechall e veze roet brinnig poazh d'ar c'hizier ha d'ar moc'h.

ormel (un. ormelenn) Haliotis tuberculata. anv-stroll. kel. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12; gw. A.B. R44. g. ormeau, haliotide commune, ormet, ormier, silieux, oreille de mer, oreille de Neptune, oreille de Saint Pierre.

ormela : klask ormel. kel.1, 2, 12.

kantik (l. kantikou) Trivia europea. anv gourel. kel.12. gw. A.B. R68. g. porcelaine-puce, grain de café, pou de mer, pucelage, petit cochon.

bigornenn (l. bigorned) anv gwregel. kel.1, 2, 3, 4, h.a. gw. A.B. R45. g. bigorneau.

bigorneta : klask bigorned. kel.12.

bigornenn-gaoc'h-ki (l. bigorned-kaoc'h-ki) Trochocochlea crassa. anv gwregel. kel.1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12. gw. A.B. R47. g. troque épais, bigorneau gris.

bigornenn-velen (l. bigorned-melen) Littorina obtusata. anv gwregel. kel.1, 2, 3, 4, h.a. gw. A.B. R64. g. littorine obtuse, bigorneau jaune.

bigornenn-du (l. bigorned-du) Littorina littorea. anv gwregel. kel.1, 2, 3, 4, h.a. gw. A.B. R65. g. littorine littorale, bigorneau noir.

bigornenn sec'h : bigornenn c'houllo. kel.3.

kog-mor (l. kigi-mor) Buccinum undatum. anv gourel. kel.1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12. gw. A.B. R74. g. buccin, bulot.

(bigornenn-draezh (l. bigorned-traezh) Nassa reticulata.
{ anv gwregel. kel.12.

(bigornenn-wenn (l. bigorned-gwenn) anv gwregel. kel.3, 4.
{ gw. A.B. R73. g. masse réticulée.

(rigadell (un. rigadelle) Cardium edule. anv-stroll.
{ kel.12.

(rigadell (l. rigadelled, rigadelloù) anv gwregel. kel.5, 6,
{ 10. kel.5, 6, 10 : dist. : riganell. kel.12 : rigadell.

(rigadell-ront (l. rigadelled-ront) anv gwregel. kel.18
{ (Douarnenez). distaget : rugadell ront. gw. A.B. R86.
{ g. coque.

(kokouz (un. kokouzenn) Tapes decussatus. anv-stroll. kel.1,
{ 2, 3, 4, 5, h.a. gw. A.B. R92.

(rigadell-plat (l. rigadelled-plat) anv gwregel. kel.18
{ (Douarnenez). dist. rugadell-plat. g. palourde(s),
{ clovisse(s), tapes croisée(s).
{ kokousa : klask kokouz. kel.1, 2, 3, 4, 10, 12.

kokouz-flour (un. kokouzenn-flour) Tapes rhomboideus.
anv-stroll. kel.3, 4, 5, 6, 8, 9, 10. gw. A.B. R94.
g. tapes losangiques. E galleg-saout Poulmanac'h :
"floures".

kokouz-ruz (l. kokouzenn-ruz) Cytherea chione. anv-stroll.
kel.12. gw. A.B. R91. g. vernis, cythérées fauves.

kouilhenn-varc'h (l. kouilhoù-kezeg) Lutraria lutraria.
anv gwregel. kel.12. gw. A.B. R103. g. lutraire.

toufoù-kalkon. Mya arenaria. liester. kel.12. gw. A.B.
R104. g. myes des sables, becs de jars, clangues.

kontelleseñn (l. kontelleged) anv gwregel. kel.1, 2, 3, 4,
5, 6, 8, 9, 10, 11, 12. gw. A.B. R106. g. couteau.

istr (un. istrenn) anv-stroll. kel.3, 4, 12. dist. ist,
istenn. gw. A.B. R122. g. huitres.

meskl (un. mesklenn) anv-stroll. kel.3, 4, 5, 6, 10, 12.
distaget : kel.3, 4 : mesk(enn); kel.12 : mlesk(enn);
gw. A.B. R113. g. moules.

meskla : klask meskl. kel.12. dist. mleska.

Krennlavar : Pa vez ar bleuñv er balah
e vez leun a voued ar meskl. (kel.10).

gwez (un. gwezenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4, h.a.
dist. gwe, gweñ; un. gweenn. g. arbres.

brank (l. brankoù) : anv gourel. kel.1, 2, 3, h.a.
gw. R.H. brank, skourr, barr, skoultr; S.S. brank, skourr;
divarrañ ur wezenn : troc'hañ barroù, brankoù ur wezenn,
kel.1;

Korf ar wezenn : kef ar wezenn. kel.1;

ur wezenn gleuz. kel.1. g. un arbre creux.
{ peilhaes-gwez kel.10.
{ ruskenn kel.1
{ plusk-gwez kel.1 gw. R.H. plusk, rusk(enn);
J.G., S.S. ruskenn. g. écorce.

kignat ur wezenn : dibluskañ, diruskañ ur wezenn. kel.1.

skoulm(ù) ur wezenn. kel.1, 2, 10. gw. R.H. skod, ulmenn.
g. noeud d'un arbre.

fourchell(ù) ur wezenn. anv gwregel. gw. R.H. gaol,
fourch, kavaz; J.G., S.S. gaol. g. fourche d'un arbre.

briñsenn (l. briñsoù) kel.1, 2. dist. briñchoù. gw. R.H.
briñsenn (briñsed), picholenn (picholoù).

gwrizienn (l. gwrizioù) kel.1, 2. dist. Gwrienn (gwrioù).

delienn (l. delioù) kel.1, 2.

{ tagos (anv gourel) (l. tagosoù)
{ torgos (l. torgosoù) anv gourel. Gw. R.H. penndogenn,
tagosenn, penndolog; S.S. talgos, penngos, penndolog;
J.G. tagos, torgos. g. têtard.

bout (l. boutoù) anv gourel. kel.1, 2. gw. R.H. broñs,
broust, bouilhas; S.S. broñs, bouilhas. g. bourgeon.

bevenn (ar vevonn) anv gwregel. kel.1, 2. dist. bewenn.
gw. R.H. sabr, sev, jol, seim, teñv, mel; S.S. seo;
J.G. gwad; g. sève.

- { pin anv-stroll. kel.1, 2, 10.
 { gwez-pin (un. gwezenn-bin) anv-stroll. kel.1, 2, 10.
 gw. R.H. pin(enn); S.S. pin(enn); g. pins.
aval-pin (l. avaloù-pin) anv gourel. kel.1, 2, 10.
 g. pomme de pin.
rousin anv-stroll. kel.1, 2, 10. g. résine.
- { derv (un. dervenn) anv-stroll. kel.1, 2, 10. dist. dero,
 derw (derwenn).
 { gwez-derv (un. gwezenn-derv) anv-stroll. kel.1, 2, 10.
 gw. R.H. derv, tann; S.S. dero. g. chênes.
mez (un. mezenn) anv-stroll. kel.1, 2. g. glands.
aval-derv (l. avaloù-derv) anv gourel. kel.1, 2.
 gw. R.H. aval-derv, aval-tann. g. noix de galle.
- { kistin anv-stroll. Castanea savita.
 { gwez-kistin (un. gwezenn-gistin) anv-stroll. kel.1, 2, 10.
 gw. R.H. kistin(enn) g. châtaigniers.
kistin (un. kistinenn) g. châtaignes. kel.1, 2.
kistina : klask kistin. kel.1, 2.
 { tog-kistin (l. togoù-kistin) kel.10, 17.
 { peilhaes-kistin kel.16.
kistin-moc'h (un. kistinenn-voc'h) kel.1, 2, 10, 14, 15.
 gw. J.G. kistin-moh; R.H. kistin-moc'h, kistin-Indez,
 brizh kistin. g. marrons d'Inde.
- { faou(enn). Fagus Silvatica.
 { gwez-faou (un. gwezenn-faou) anvioù-stroll. kel.1, 2.
 dist. fow, vow; gw. R.H. faou(enn); S.S. fao.
 g. hêtres.
- faou-put. Carpinus betulus. anv-stroll. kel.1, 2. gw. R.
 H. faou-put (faouenn-but). g. charmes.
- gwez-kraoñ (un. gwezenn-graoñ) Juglans regia. anv-stroll.
 kel.1, 2, 14, 15. dist. gwe-kraw. gw. R.H. kraoñenn;
 S.S. gwez-kraoñ. g. noyers.
kraoñ (un. kraoñenn) kel.1, 2, 14, 15. gw. R.H., S.S.
 kraoñ. dist. kraou(-enn). g. noix.
kraoña : klask (pe dastum) kraoñ. dist. kraoua. kel.1, 2.

- gwez-kelvez (un. gwezenn-gelvez) Corylus avellana. anv-stroll.
 kel.1, 2. dist. gwe-kelwe (gweenn-gelwe). gw. R.H.,
 S.S. kelvez. g. noisetiers.
kraoñ-kelvez (un. kraoñkelvesenn) kel.1, 2. dist.:
 kraoukelwe(enn). (g. noisettes.
kraoñkelvesa : klask kraoñkelvez. dist. kraoukelwea.
 kel.1, 2.
- { tilh(enn)
 { gwez-tilh (un. gwezenn-dilh) anvioù-stroll. kel.1, 2.
 g. tilleuls; ormes.
- { gwern(enn)
 { gwez-gwern (un. gwezenn-wern) anvioù-stroll. gw. R.H., S.S.,
 J.G. gwern. g. aulnes.
Evezhiadenn : ar c'hoad-gwern 'zo mat d'ober botoù-koad.
- { onn(enn)
 { gwez-onn (un. gwezenn-onn) anvioù-stroll. kel.1, 2. gw. R.H.
 onn; oulm-gwenn; S.S. onn. g. frênes.
 E derou ar c'hantved-mañ, e Ploubêr (Treger).
 Ar vestrez o wellet ur bugel o tont diwezhat d'ar skol :
 -"Où étais-tu donc resté ?" emezi.
 Ar bugel :
 -"J'étais resté regarder la gazez-koad piquer l'arbre de
 onn..." (kel. Max Prat).
- { bezv(enn)
 { gwez-bezv (un. gwezenn-vezv) anvioù-stroll. kel.1, 2, 10.
 dist. bôw, gwe-bôw. gw. R.H. bezv; S.S. bezo.
 g. bouleaux.
- { haleg(enn)
 { gwez-haleg (un. gwezenn-haleg) anvioù-stroll. kel.1, 2, 10.
 gw. R.H., S.S. haleg. g. saules.
bisig-haleg (l. bisigoù-haleg) : bleuñvenn haleg.
 gw. R.H. bisig(où); boullou-moutig; kazh-haleg.
Krennlavar : Pa vez erru ar bleuñv en haleg
 e vez tremenet ar goañv kalet. kel.2.

- (aozilh(enn)
 { gwez-aozilh (un. gwezenn-aozilh) anvioù-stroll. kel.1, 2.
 gw. R.H., S.S. aozilh. g. osiers (saules)
- (pupli(enn)
 { gwez-pupli (un. gwezenn-pupli) anvioù-stroll. gw. R.H.
 efl, pupli; S.S. elo, pupli. dist. peupli. g. peupliers.
koad-pupli kel.1. dist. kwat-peupli. g. bois de peuplier.
- gwez-avaloù (un. gwezenn-avaloù) anv-stroll. kel.1, 2, 14, 15. gw. R.H. avalenn; S.S. svalenn; gwez-avalou; J.G. eur wezenn-aval. g. pommiers.
aval (l. avaloù) anv gourel. g. pomme.
 { aval-korn (l. avaloù-korn) kel.13, 14, 15, 1, 2, 10.
 { aval-spern (l. avaloù-spern) kel.1, 2, 10.
 aval bihan, glas, kalet, ha trenk-put. g. pomme sauvage.
- gwez-per (un. gwezenn-ber) anv-stroll. kel.1, 2, 10, 14, 15. gw. R.H. perenn. g. poiniers.
per (un. perenn) : anv-stroll. kel.1, 2, 10, 14, 15.
 g. poires.
koper (un. koperenn) : anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4, h.a.
 gw. R.H. kosper, kalper. g. poires sauvages.
- gwez-kerez (un. gwezenn-gerez) anv-stroll. kel.1, 2, 14, 15. gw. R.H. kerezenn. g. cerisiers.
kerez (un. kerezenn) kel.1, 2, 10, 14, 15. anv-stroll.
 g. cerises.
- gwez-mesper (un. gwezenn-vesper) Mespilus germanica.
 anv-stroll. kel.1, 2, 10, 14, 15. gw. R.H. mesperenn.
 g. néfliers.
mesper (un. mesperenn) : anv-stroll. kel.1, 2, 10, 14, 15. g. nèfles.
- (sivienn (l. sivienned) anv gwregel. kel.16.
 { gwez-sivi (un. gwezenn-sivi) anv-stroll. kel.1, 2, 10, 14, 15.

- gw. R.H. sivienn. g. fraisier(s).
sivi (un. sivienn) anv-stroll. kel.1, 2, 10, 14, 15.
 g. fraises.
- dreiz (un. drezenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4, h.a. dist.:
 dreiz. gw. R.H., J.G., S.S. dreiz. g. ronces.
mouar (un. mouarenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4, h.a.
 dist. mou-ar. g. mûres.
mouara : klask, pe dastum mouar.
mouar-jardin : kel.10. g. framboises.
- skav (un. skavenn) anv-stroll. kel.1, 2, 10. gw. R.H. skav;
 S.S. skao. g. sureau.
- linad (un. linadenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, h.a. gw.
 R.H., S.S. linad. g. ortie.
Evezhiadenn : Poazhet ha roet d'ar moc'h pa vez "just ar boued". kel.1. Pêr Bourdelles.
- balan (un. balanenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4, h.a.
 dist. bâlen. gw. R.H. banal, balan; S.S. balan; J.G.
 balan. g. genêt.
bleuñv-balan anv-stroll. kel.1, 2, h.a. g. fleurs de genêts.
 { klor-balan (un. klorenn-valan) anv-stroll. kel.1, 2.
 { distaget : kleur-balan.
 { kogoù-balan (un. kogenn-valan) liester. kel.10.
 g. gousses de genêt.
piz-balan (un. pizenn-valan) kel.1, 2. frouezh ar balan.
- lann anv-stroll. kel.1, 2, 3, h.a. gw. R.H., S.S., J.G.
 lann. g. ajonc.
- lann-brezhonek anv-stroll. kel.10. gw. R.H. lann-pil;
 J.G. lann brezoneg. g. ajonc nain.
- brug (un. brugenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4, h.a.
 gw. R.H., S.S. brug. g. bruyère.
- kanab (un. kanabenn) Cannabis sativa. anv-stroll. kel.1,
 2, 10, 14? 15. gw. R.H. kanab, kouarc'h. g. chanvre.

sklos (un. sklosenn) anv-stroll. kel.10 : korzennoù kanab.

askol (un. askolenn) anv-stroll. kel.1, 2, 5, 6, 10, 17.
gw. R.H., S.S. askol. g. chardon.

gwezvoud (un. gwezvoudenn) anv-stroll. kel.5, 6, 10, 12, 13, 14, 15. dist. gwiboud. gw. R.H. gwezvoud, iliavrez, boued-gevr, troad-bleiz; S.S. gwezvoud; Jarl Priel (Amañ hag ahont) : laezh-koukou. F.L. beüt (un. beütenn).
g. chèvrefeuille.

Evezhiadenn : Gwechall e veze graet gant gwial gwezvoud diruskennet, soubet en dour tomm, evit kordat panerol.
kel.1, 2, 5, 6, 10.

beuz (un. beuzenn) anv-stroll. kel.1, 2, 10, 14, 15.
gw. R.H., S.S. beuz. g. buis.

poulc'hod (un. poulc'hodenn) anv-stroll. kel.1, 2, 9, 10, 17. gw. R.H. broenn; S.S. broenn. g. jonc.

palud (un. paludenn) anv-stroll. kel.10. gw. S.S., R.H. raoskl, korz. g. roseaux.

Evezhiadennoù : douar-palud : douar du ar paludoù. kel.1.
kellenn (l. kellennoù) anv gourel. kel.10. Poull-dour, raoskl ha bodoù geot ennañ.

palud : anv-stroll. Fank du lezet gant ar mor, war-lerc'h al lanv. kel.1.

korz-dour (un. korzenn-dour) anv-stroll. kel.1, 2, 10.

gw. R.H., S.S. korz; J.G. korz-dour. g. ombellifères à tige creuse, aquatiques.

korz-babouz (un. korzenn-yabouz) Heracleum sphondylium.

anv-stroll. kel.1, 2. gw. J.G. korz-babouz, korz-prad.
g. berce.

{ pempiz anv-stroll. kel.17.

{ louzaouenn-ar-pempiz anv gwregel. kel.10, 17. gw. R.H.
louzaouenn-ar-pemp-biz; kegid; pempiz. g. cigüe.

spern-gwenn (un. spernenn-gwenn) anv-stroll. kel.1, 2, 10, 14, 15. gw. R.H., S.S. spern-gwenn. g. aubépine blanche.
spern (un. spernenn) g. épines.

spern-du (un. spernenn-du) Prunus spinosa. anv-stroll.
kel.1, 2, 10, 14, 15. gw. R.H. spern-du. g. prunelliers, épine-noire.

irin (un. irienn) frouezh ar spern-du. g. prunelles.

gwez-spezad (un. gwezenn-spezad) Ribes uva-crispa. anv-stroll.
kel.1, 2, 10, 14, 15. g. groseilliers à maquereaux.

spezad (un. spezadenn) anv-stroll. kel.1, 2, 10, 14, 15.
dist. kel.10 : spezer (un. spezerenn ; kel.14, 15 : spezard(enn)). gw. R.H., S.S. spezad. g. groseilles à maquereaux.

gwez-kastilhez (un. gwezenn-gastilhez) Ribes rubrum. anv-stroll. kel.1, 2, 10, 14, 15. g. groseilliers à grappes.

kastilhez (un. kastilhezenn) anv-stroll. kel.1, 2, 10, 14, 15. distaget : kastilhez. gw. R.H. kastilhez.
g. groseilles à grappes.

Frouezh (amañ : freuz(enn)) koudask :

gregon (un. gregonenn) : anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 14, 15. dist. gwregon. gw. R.H. gregon, polos.
g. prunes sauvages.

irin-dant (un. irinenn-dant) : anv-stroll. kel.1, 2, 14, 15. distaget : kel.14, 15 : irin-dant; kel.1, 2 : ili-dant. gw. Jarl Priel (Amañ hag ahont) : ili-dant.
g. cormes, sorbes, etc.

gwez-lus (un. gwezenn-lus) Vaccinium myrtillus. anv-stroll.
g. myrtille.

lus (un. lusenn) : anv-stroll. kel.1, 2, 14, 15, 17.
gw. R.H., S.S. lus. g. myrtilles.

lore (un. loreenn) anv-stroll. kel.1, 2, 10. gw. R.H., J.G., S.S. lore. g. laurier, fusain.

troell (un. troellenn) - an droell - anv-stroll. kel.1, 2, 10, 14, 15, 17. gw. R.H. gweerez, troell; S.S. troell, J.G. troëll. g. liseron.

iliav (un. iliavenn) Hedera helix. anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4, h.a. distaget : kel.1, 2 : ilio; kel.3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15 : iliêo, iliêw. gw. R.H. iliav, brust, broust, fouliar, delioù-red, iliav-red; S.S. ilio. g. lierre.

boullou-du : frouezh an iliav. kel.10.

gargel (un. gargelenn) Ilex aquifolium. anv-stroll. kel.1, 2, 10, 13, 14, 15. dist.: kel.1, 2 : gargel; kel.13, 14, 15 : gargal. gw. R.H. gargel, kelenn; S.S. kelenn. g. houx.

spuzug (un. spuzugenn) Ruscus aculeatus. anv-stroll. kel.10, 12, 13. gw. R.H. beuz-bleiz, bug, bugelenn, garbig. g. fragon, petit houx, "buis de Satan".

Evezhiadennoù : Graet e veze gant ar spuzug, n'eus ket keit-se, sa skubañ an oaledoù hag ar bigi.

En ul lod eus Bro-Dreger hag e Kernev-Uhel e lavarer ivez, a gredan : BEUZ-AN-DIAOUL.

tog-touseg (l. togou-touseged) distaget : tog-toñseg. anv gourel. kel.1, 2, 9, 10, 16, 17. gw. R.H. kabell-touseg, skabell-douseg, tog-touseg; S.S. kabell-touseg; J.G. skabell-douseg. g. champignon.

louf-louarn anv-stroll. kel.10. tog-touseg stummet evel ur c'hwezhiagell. Pa vez sec'h e vez poultr melen ennañ; dañjerus eo.

raden (un. radenenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4, h.a. gw. R.H., J.G., S.S. raden. g. fougère.

krank-raden : anv gourel. kel.1, 2, 5, 6, 10. Gwrizienn gamm ar radenenn.

raden-gad (un. radenenn-c'haq) Drvopteris Filis-mas. anv-stroll. kel.1, 2, 8, 9, 10, 14, 15. gw. J.G. raden-

bleiz. g. fougère mâle.

Evezhiadenn : Implijet evel louzoù-prefved (kel.1, 2). Kreskiñ a ra el liorzhoù, er c'hoadeier, tost d'ar gwazhoù, el lec'hioù gleb. Raden bihan, bodennek, gant ur c'hleuz en o c'hreiz.

raden-dour (un. radenenn-dour) Asplenium scolopendrium (pe : Phyllitis scolopendrium) anv-stroll. kel.1, 2, 10. gw. R.H. teod-karv. g. scolopendre, langue de cerf.

(lostou-lern (un. lost-al-louarn) kel.1, 2, 17.
(lostou-naered. kel.15. liesterioù. gw. R.H. lost-marc'h; lost lost-hoc'h; c'hwistou; S.S. lostou-lern. g. queues de cheval, prèles.

spoue (un. spoueenn) anv-stroll. kel.1, 2, 10. dist.: spouea. gw. R.H. spoue, kinvi, man, touskan; S.S. kinvi. g. mousse.

lichen anv-stroll. kel.1, 2. gw. R.H. glañch, gloaneg, glandour. g. mousse d'eau.

kaol-garv (un. kaolenn-c'harv) Dorago officinalis. anv-stroll. kel.10. dist. kôl-garo. gw. R.H. kaol-garv, bourrachez. g. bourrache.

Evezhiadenn : Mat eo ar c'haol-garv da ober dour-louzoù. Mat int ivez ouzh terzhienn ar ruzell. kel.10.

(tael (un. taelenn) Rumex hydrolapathum. anv-stroll. kel.1, 2, 13, 17. distaget : têt. gw. J.G.; R.H. kaol-moc'h, teal. g. patience, pabelle, rumex.

(Evezhiadenn : ar Waz-têt (ti e Serwel). kel.Pêr Bourdelles.

(louzaenn-ar-basianted anv gwregel. kel.10.

(Krennlavar : Louzaouenn ar basianted
Mont alies d'he gwelet. kel.10

(turlod (un. turlodenn) Umbilicus rupestris. Anv-stroll. kel.8, 9.

(dule anv-stroll. kel.1, 2, 12, 13, 17.

(krampouezh-mouzhik (un. krampouezhenn-vouzhik) anv-stroll

kel.14, 15. gw. R.H. krampouezh-mouezig, dule; J.G. krampouez-mouzig. g. cotylet, ombilic, nombril de Vénus. Evezhiadennoù : Gwechall e veze lakaet turlod digroc'h-enet war ar goullioù. kel.1, 2, 8, 9, 12, 13, 14, 15. Ur ger diwar-benn "krampouezh-mouzhik" : mouzhik = mouspennek, kamm e c'henou, droug ennañ, o komz eus ur bugel, dreist-holl.

Tro-lavar : mont da doull-mouzhik = mont d'e doull da vouzhañ, da chaokat e c'henou : da sk. "aet eo da doull-mouzhik." kel.15.

stlañvesk anv-stroll. kel.1, 2, 10, 14, 15. dist. sklañves, sklañvesk. gw. R.H. stlañvesk, hedledan, dibennaotez, stlone. g. plantain.

piz-logod anv-stroll. kel.1, 2, 10, 17. gw. R.H. gweg, beñs, piz-logod; S.S., J.G. piz-logod. g. vesce, gesse.

(pegas Galium aparine anv-stroll. kel.1, 2, 10. gw. R.H. krogerez, seregenn, seregenn-vihan, teod-évn; J.G. peg, spég.

(louzaouenn-ar-paour anv gwregel. kel.1, 2, 17. g. gratteron, gaillet.

(milskoulm (Polygonum) anv-stroll. kel.8, 9, 10, 14, 15, 17. dist. milskourm.

(louzaouenn-ar-milskoulm anv gwregel. kel.10. dist. louzaouenn-ar-milskourm. gw. R.H. milskoulm, melloù, milglom; J.G. milskoulm. g. renouée.

kord Cynodon dactylon. anv-stroll. kel.8, 9, 10, 13, 14, 15. gw. R.H. treuzgeot, ternud, krizerez, geot-lasoù, louzaouenn-ar-c'hi, kagn. g. chiendent.

gwennig - ar wernig. Thlaspi arvense. anv-stroll. kel.17. gw. J.G. gwennig. g. monnoyère, thlaspi.

penngalet. Chenopodium album. anv-stroll. kel.1, 17. g. ansérine, patte d'oie, chénopode blanc.

(flutkerc'h. Avena sterilis (pe : Avena fatua) anv-stroll. kel.17.

(pluskerc'h. anv-stroll. kel.10. g. folle avoine.

geot (un. geotenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4, h.a. dist. yeot(enn). g. herbe.

geot-gwenn anv-stroll. kel.1, 2, 10. geot o kreskiñ tost d'an dour. Gwenn-holl eo pa'z eo sec'h. Ur metrad uhelder; lakaet da c'houzer e kraou al lapined.

geot-toupennek (un. geotenn-doupennek) Lagarus ovatus. anv-stroll. kel.17. g. chatons, queues de lièvres.

(huelenn-c'hwerev Artemisia absinthium. anv gwregel. kel.1,2. { louzaouenn-c'hwerv anv gwregel. kel.14, 15. gw. R.H. huelenn, huelenn-c'hwerv. g. absinthe.

Evezhiadennoù : Gant an huelenn-c'hwerv e c'heller ober dour-louzoù : "Me 'ya da dreiñ dour dit diwar an huelenn-c'hwerv." (ma zad-kozh : kel.1). Al Louzaouenn-mañ a zigor ar galon.

pilheneg anv-stroll. kel.14, 15. gw. R.H. louzaouenn-bilhennek, pilheneg, madre, aouredal; J.G. boued-evned. g. senegon.

Evezhiadenn : "debret gant an evned". kel.15.

triñchin (un. triñchinenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, h.a. gw. R.H. triñchin, trechon; S.S., J.G. triñchin. g. oseille.

ur boked triñchin g. un bouquet, un rameau d'oseille.

triñchin-gad anv-stroll. kel.1, 2, 10, 17. gw. R.H. triñchin-logod; J.G. triñchin-gad (= "oxalis"). g. oseille sauvage (Rumex).

fleur (un. fleurenn) anv-stroll. kel.1, 2, h.a. gw. R.H. bleuñv(enn); bleunienn (bleuniennoù, bleunioù); boked; fleur; S.S. bleuñv(enn); bleunienn (bleunioù); J.G. boked; fleur; bleuñ. g. fleurs.

gweñviñ kel.1, 2, 10. g. (se) fâner.

fleur-pod, fleur-podoù anv-stroll. kel.1, 2. gw. R.H. nadozioù; J.G. fleur-pod. g. géraniums.

fleur-an-anaon anv-stroll. kel.14, 15. gw. R.H. acur-
vleunienn; S.S. bleuniou-kala-goañv; J.G. bokedoù-an-
Hollsent. g. chrysanthèmes.

Evezhiadenn : Diwar an anv "fleur-an-anaon" e kredan
kinnig evit ar yezh unvan : BLEUNIYOU-AN-ANAON.

fleur-ar-Werc'hez anv-stroll. kel.10, 17. gw. J.G. fleur-
ar-Werc'hez, bokedoù-ar-Werc'hez. g. stellaires.

Evezhiadenn : Evit ar yezh unvan e kinnigan : BLEUNIYOU-
AR-WERC'HEZ.

fleur-sant-Joseph anv-stroll. kel.1, 2, 10, 14, 15, 17.

gw. R.H. foen; bokedoù-laehz-ribod; bokedoù-santez-
Nonna; bokedoù-sant-Jozef; roz-kamm. J.G. bokedoù-
sant-Jozef. g. jonquilles, narcisses.

kinnigadenn : BLEUNIYOU-SANT-JOZEB.

fleur-sant-Erwan anv-stroll. kel.14, 15. gw. R.H. pivoena;

J.G. bokedoù-sant-Erwan. g. pivoines.

kinnigadenn : BLEUNIYOU-SANT-ERWAN.

Evezhiadenn : Ar vleunienn-mañ a vez difluk da vare
gouel Sant Erwan.

fleur-kaoc'h-saout Taraxacum officinale anv-stroll.

kel.1, 2. gw. R.H. c'hwervizon; louzaouenn-staoter;
Jarl Priel : piz-tonton. g. pissenlits.

{ fleur-an-hañv anv-stroll. kel.1, 2.

{ fleur-amandez anv-stroll. kel.14, 15.

{ fleur-amann anv-stroll. kel.10.

{ (fleur) bara-'mann anv-stroll. kel.10.

gw. R.H. bleuñv nevez, bokedoù-laehz, bleuniou-nevez;
J.G. bokedoù-an-hañv. g. primevères.

{ bouton-mae (l. boutoned-mae) anv gourel. kel.18 (Douarnenez).

{ fleur-amann anv-stroll. kel.1, 2. gw. R.H. pav-bran, pav-
yar. g. boutons d'or.

fleur-(bord)-an-aod anv-stroll. kel.5, 6, 8, 9, 10.

g. oeillet d'Espagne, jonc marin.

fleur-koukou Endymion non-scriptus. anv-stroll. kel.1, 2,

10. gw. R.H. louzaouenn-ar-goukou; J.G. bokedoù-
koukou. g. jacinthe des bois, "coucou", "clochettes".

roz (un. rozenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, h.a. g. roses.

{ roz-ki (un. rozenn-gi) Papaver rhoeas. anv-stroll. kel.1,
2, 3, 4, 10. gw. R.H. roz-aer, roz-ki (= "églantines").

{ roz-kog (un. rozenn-gog) anv-stroll. kel.10. g. coquelicots.

rozuku (un. rozukuenn) anv-stroll. kel.3, 4, 5, 6, 8, 9, 10,
13, 14, 15, 17. gw. R.H. roz-sinkl, rozinil, rosku;
S.S. rozinil. g. souci.

lili (un. lilienn) anv-stroll. kel.1, 2. gw. R.H. lili.
g. lis.

elestr (un. elestrenn) anv-stroll. kel.10, 14, 15. dist.
elez, elest. gw. R.H., S.S. elestr. g. glañeuls.

brulu (un. bruluenn) Digitalis purpurea. anv-stroll. kel.17.
gw. R.H., S.S. brulu. g. digitales pourpres.

elvezenn (un. elvezennenn) Raphanus raphanistrum. anv-stroll.
kel.1, 2, 3, 4, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 17. gw. R.H.
elvezenn. g. revenelle.

sanef Sinapis arvensis. anv-stroll. kel.1, 2. dist. :
zañ-naf. g. moutarde sauvage.

louzaouenn-ar-groaz anv gwregel. kel.1, 2, 10, 14, 15, 17.
gw. R.H. barlen, louzaouenn-ar-groaz, kroazig; J.G.
louzaouenn-ar-groaz. g. verveine.

{ louzaouenn-ar-staoterez Parietaria officinalis. anv gwregel.
{ kel.8, 9, 10, 14, 15.

{ louzaouenn-ar-gravel anv gwregel. kel.10. g. pariétaire.
Evezhiadenn : mat evit kleñvedoù ar c'hweshigell. kel.10.

{ laezheg (l. laezheged) anv gourel. kel.14, 15.

{ askol-laehzek (un. askolenn-laehzek) anv-stroll. kel.1, 2,
10.

{ chikore-laehzek anv gwregel. kel.10. gw. R.H. lezhenn,

staoñ-c'had, louzaouenn-al-laezh; J.G. askol-lâseg ;
tuc'h-moc'h. g. laiteron.

melchon (un. melchonenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4, h.a.
gw. R.H., S.S. melchon. g. trèfle.

melchon-gwenn (un. melchonenn-gwenn) Trifolium repens.
anv-stroll. kel.1, 2, 10, 14, 15. gw. R.H. melchon-
gwenn. g. trèfle blanc.

(melchon-prim (un. melchonenn-brim) Trifolium incarnatum.
{ anv-stroll. kel.1, 2, 10, 14, 15, 17.
{ melchon-ruz anv-stroll. kel.1, 2, 10, 14, 15, 17. gw. R.
H. melchon-ruz. g. trèfle incarnat.

melchon-ar-vro Trifolium pratense. anv-stroll. kel.1, 2,
8, 9, 10, 17. g. trèfle commun.

melchon-gad anv-stroll. kel.1, 2, 10, 17. g. trèfle noir.

ed (un. edenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4, h.a. g. blé.
ur penn-ed, ur penn-trevad g. un épi.

gwinizh (un. gwinizhenn) anv-stroll. kel.1, 2, h.a.
g. froment.

ed-du anv-stroll. kel.1, 2. g. sarrazin, blé noir.

maiz (un. maizenn) anv-stroll. kel.1, 2. gw. R.H. ed-
Indez, gwinizh-Turki, ed-Turki. g. maïs.

heiz (un. heizenn) anv-stroll. kel.1, 2, h.a. dist. hei.
g. orge.

kerc'h (un. kerc'henn) anv-stroll. kel.1, 2, h.a.
g. avoine.

segal (un. segalenn) anv-stroll. kel.1, 2, h.a. g. seigle.

legumach anv-stroll. kel.1, 2, h.a. g. légumes.

karotez (un. karotezenn) anv-stroll. kel.1, 2, h.a.
gw. R.H. karotez, pastounadez; S.S. karotezenn(ou).
g. carottes.

patatez (un. patatezenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, h.a.
gw. S.S., R.H. patatez; aval-douar. g. pommes de terre.

patatez-saoz kel.14, 15. g. grosses pommes de terre.

patatez-prim kel.1, 2, 10, 14, 15. g. pommes de terre
nouvelles, primeurs.

bout (l. boutoù) kel.1, 2. g. germe. gw. R.H. kellid,
kellidenn, egin.

boutañ g. germer.

patatez boutet kel.1, 2. g. pommes de terre germées.

divoutañ ar patatez : tennañ kuit boutoù ar patatez.
kel.1, 2.

peilhaes-patatez kel.1, 2, 10, 17. g. pelures.

peilhat patatez g. peler des pommes de terre.

fav (un. favenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, h.a. g. fèves.

fav glas : g. fèves vertes.

favenneg (l. favenneien) kel.16 : genaoueg, beulke,
lorenneg,... distaget : favenneg. Evit an dud, un

debrer-fav eo ur genaoueg. kel. Pêr Bourdelles : kontañ
fav : kontañ poulc'hennoù, kontañ kaosiou kaer pe
gaeroc'h.

rannañ fav gant : reiñ e begement da.

"Rannañ fav am eus-me d'ober gant hennezh" :
g. j'ai un compte à régler avec celui-là.

ariko anv-stroll. kel.1, 2, 17. gw. R.H. fav-glas, fav-
munut, fav-brezil, piz-bras. g. haricots.

ariko glas kel.16. g. haricots verts.

ariko sec'h kel.16. g. haricots secs.

piz (un. pizenn) anv-stroll. kel.1, 2, h.a. g. pois.

{ klor-piz (un. klorenn-biz) kel.1, 2. dist. kleur-piz.

{ kogoù-piz (un. kogenn-biz) kel.10.

gw. R. H. klos(enn), klor(enn). gw. J.G. klor piz.

g. gousses de (petits) pois, cosses de pois.

piz-bihan kel.1, 2, 10, 14, 15, 16, 17. gw. R.H.

piz-munut. g. petits pois. digogal (ar piz) kel.10.

g. décusser (pois).

kaol (un. kaolenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4, h.a.
g. choux.

kaol-pome kel.1, 2, 10, 14, 15, 17. g. choux pommés.

kaol-ruz kel.1, 2, 10, 14, 15, 17. g. choux rouges.

{ kaol-stlej kel.1, 2, 10, 14, 15, 16, 17. dist. kôl-
sklej.

{ kaol-sacut kel.1, 2, 10, 14, 15, 16, 17. gw. R.H.
kaol-stlej, kaol-sacut, kaol-kutuilh. g. choux four-
ragers.

kaol-Bruksel kel.14, 15. gw. R.H. kaol-bihan, kaol-
broust. g. choux de Bruxelles.

kaol-fleur kel.1, 2, h.a. gw. R.H. kaol-fleur, kaol-
bleuñv, kaol-bouedek, kaol-brigennek; S.S. kaol-
fleur, brikoli.

trusenn-kaol (l. trusou-kaol) : anv gwregel. kel.1, 2,
10. dist. kel.1, 2 : truchou-kôl; kel.10 : trusenn-
gôl (trusou-kôl). gw. S.S., R.H. : treujenn.
.g. trognon de chou.

garzenn (l. garzennoù) : garenn. kel.1, 2, 10. anv
gwregel. gw. R.H. garzenn, taolpenn, garenn. g. tige.

kaol-garzennet : kel.1, 2, 10. g. choux montés.

articho anv-stroll. kel.1, 2, h.a. gw. R.H. askol-debriñ,
artichaod; S.S. artichaot. g. artichaud.

irvin (un. irvinenn) anv-stroll. kel.1, 2, h.a. gw. R.H.,
S.S. irvin. g. navets.

irvin-dourek : kel.1, 2, 10. gw. R.H. irvin-dourek;
J.G. irvin-doureg, irvin gwenn, bihan evel tomatez,
c'hweck, roet d'ar sacut.

{ irvin-sac kel.1, 2.
{ kaol-irvin kel.1, 2, 10, 14, 15, 16, 17. gw. R.H.
kaol-irvin, irvin-sacz. g. rutabagas.

rabez (un. rabezenn) anv-stroll. kel.15. gw. R.H. irvin-
ruz. g. radis.

pour (un. pourenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, h.a. gw. R.H.,
S.S. pour. g. poireaux. kel.16 : kaol-pour = pour.

fanouilh anv-stroll. kel.10. gw. R.H. fanouilh. g. fenouil.

beterabez (un. beterabezenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, h.a.
gw. R.H. beterabez, boetrabez; S.S. betrabez. g. bette-
raves.

beterabez-ruz : kel.1, 2. g. betteraves rouges.

lizet (un. lizetenn) : kel.16, 17. g. betteraves four-
ragères. lizet : pouez-mouezh war ar silabenn diwezhañ.

ognon (un. ognonenn) anv-stroll. kel.1, 2, h.a. gw. R.H.,
S.S. ognon. g. oignons.

ur penn ognon kel.1, 2. g. une tête d'ognon.

un torkad ognon kel.16. g. une grappe d'ognon.

chalotez (un. chalotezenn) anv-stroll. kel.1, 2, h.a.
gw. R.H., S.S. chalotez. g. échalottes.

kignen (un. kignenenn) anv-stroll. kel.1, 2, 10, 14, 15,
16, 17. gw. R.H., S.S. kignen. g. ail.

panez (un. panezenn) anv-stroll. kel.10. gw. R.H., S.S.
panez. g. panais.

saladenn anv-gwregel. kel.1, 2, h.a. gw. R.H., S.S. saladenn.
g. salade.

saladenn-frizet : kel.1, 2, 10, 14, 15, 16, 17. g.
salade frisée.

ognonetez anv-stroll. kel.14, 15. gw. R.H. ognonetez.
g. fines herbes, cives, ciboule, ciboulette, civette.
(condiments).

asperjez (un. asperjezem) anv-stroll. kel.14, 15. gw. R.H.
asperjuz, asperjez. g. asperges.

bezhin (un. bezhinenn) anv-stroll. kel.1, 2, 3, 4, h.a.
dist. : kel.3, 4, 5, 6, 10 : bijin; kel.12, 15 : bizin.
gw. R.H. bezhin; S.S. bezin. g. goémon.

bezhin-torr kel.5, 6, 10, 12. gw. R.H. bezhin-torr
bezhin o tont d'an aod gant al lanv.

bezhin-avel kel.10. dist. bijin-awel. g. goémon flottant.

bezhin-tan kel.5, 6, 10, 12. gw. R.H. bezhin-tan. g. goémon à brûler.

bezhin-du kel.10. gw. R.H. bezhin-du. Bezhin-du, bruzunet-holl, o tont d'an aod gant al lanv. Ober a reer anezhañ : ar gourlen.

Notenn : N'em eus kavet levr ebet el levrديوù o tennañ d'ar bezhin. Setu n'hallan reiñ nag o anv skiantel nag o anv gallek d'an darn vrasañ eus ar gerioù dastumet amañ :

bezhin-gwenn anv-stroll. kel.5, 6, 10, 12.

bezhin-rug anv-stroll. kel.5, 6, 10.

bezhin-pur anv-stroll. kel.3, 4, 5, 6, 10, 12. liv melen.

bezhin-greuniek anv-stroll. kel.12.

bezhin-morvacuted anv-stroll. kel.5, 6. Rubanenoù berr e traoñ ar c'herreg goloet gant al lanv. Liv gell-ruz.

bezhin-sklosek Fucus vesiculosus. anv-stroll. kel.10

bezhin-klochek, bezhin-skloket anv-stroll. kel.3, 4.

bezhin-kalet anv-stroll. kel.3, 4 : bezhin-sklosek pa'z eo sec'h. g. fucus vesiculosus (diasur).

ielmestr (un. ielmestrenn) anv-stroll. kel.3, 4, 5, 6, 10, 12. g. laminaires.

drez-mor (un. drezenn-vor) anv-stroll. kel.10. bezhin gell, gell-du.

morgore (un. morgoreenn) anv-stroll. kel.10. gw. R.H. morgore. bezhin evel blev. g. "cheveux d'ange" (kel. 10), sorte de laminaires en franges.

gleñch - ar c'hleñch anv-stroll. kel.5, 6, 10, 13. g. entéromorphes. Bezhin glas o c'holeiñ ar porzheier.

ragn anv-stroll. kel.5, 6, 10, 12, 13. Bezhin bihan o kreskiñ uhel en aod, er gourlenn, evel ur boked beler.

Liv louet-du (kel.10), ruz-du (kel.5), melenart (kel.12), Frizet (kel.12).

lec'hid anv-stroll. kel.5, 6, 10, 12, 13. dist. lic'hid. karjo anv-stroll (?). kel.15. g. zostères, algues des herbiers

lec'hid kel.10, 15.

lec'hidenn kel.13. g. herbier.

) o (

O paouez dont er-maez :

ANNA YUENOU

Fransez Debauvais

de Breiz Atao

et les siens

ELL LEVRENN :

La Bagarre de l'Avant-Guerre

embannet gant Anna Youenou-Debauvais

20 Place des Lices 35 000 Rennes.

Ernest ar BARZHIG

A N " T O U R D E F R A N C E "

N'eus ket da larout, pa zeu va mignon kozh Florian, ar marichal, da welout ac'hanon, en devez bep gwech un dra dedennus bennak da gontañ din.

Edomp o komz eus an "tad" Langle, an amunuzer kozh a reas e 1879 labourioù-war-goad ken kaer iliz Mur, o kizellañ ken brav pep tra, dreist-holl ar gador-sarmon a zo douget gant un diaoul, gwall-sammet, ar paour kaezh, gant prezeg-ennoù ar veleien. Da gentañ, ne ouie ket an artizan petra a oa o vont da lakaat dindan e gador-sarmon hag evañ a rae bannac'hoù ha bannac'hoù, pa lavaras dezhañ ur c'hamarad : "Kroc'hen ma c'hazh, laka Paol Gornek dindan !"

Evel Arkimedez gwechall, e kanas ar paotr kozh e "eureka", hag eñ da vont diouzhtu, war an tomm, da glask an tamm koad e vefe turgnet Lusifer ennañ. Ha goude, ken prim all, setu eñ en e di ha war-eeun d'e wreg : "War ho taoulin, Mar' Job, ha hastit buan !"

Kustum e oa houmañ ouzh froudennoù he gwaz, met, evel-kent, an taol-mañ e oa nec'het !

"Lakait unan eus ho pennoù daoulin hepken war an douar, ho tivrec'h evel hen ..."

Evel ma tigore ar paour kaezh plac'h daoulagad abafet, saouzanet, e teurvezas memes tra reiñ un nebeut displegadurioù dezhi : "Ya, kompren a rit, ret eo din gwelout penaos ober an diaoul ..."

- Ma Doue benniget, an diaoul !

- Non de die, houmañ he deus laosket an hanter eus he brenn gant ar Mabig-Jezuz ...Ya, an diaoul ez an da lakaat dindan ar gador-sarmon ...

Ma lavarinn deoc'h diouzhtu ne voe ket, evelato, heñvel penn an diaoul koad ouzh hini ar vaouez, ouzh hini ur Muriad ne blije ket d'an arzour, ne lavaran ket ...

Mar deo deut ar gaou war an "tad" Langle, ez eo abalamour m'edomp o komz eus tro Bro-C'hall a rae kent paotred yaouank evit deskiñ o micher. Graet en doa Langle gozh e dro gwechall; e kêr Toulouz eo an hini en doa ar muiañ desket ar gizellerezh-prenn.

- Met n'eus ket keit-se c'hoazh, eme Florian, a rae darn o "Zour-de-Frañs". Ma zonton, Doue d'e bardono, marichal e Sant-Jelven - anavezet a-walc'h t'eus anezhañ - a grogas gant e hini e 1894 hag e echuas tri bloaz war-lerc'h, da lavarout eo d'e ugent vloaz, just a-raok mont d'ober e servij."

Labouret en doa ar paotr yaouank e Mayenne ha goude e tro-war-droioù Rouan. Ac'hane e oa aet da Paris e-lec'h ma chomas pell a-walc'h. Fevar real e kouste eno cheñch un houarn d'ur marc'h.

Goude en em gavas er Suis. Un devezh e oa o houarniñ e aneval d'ur beleg. Gwikal a reas al loen-kezeg ha setu e berc'henn o tistagañ fraezh ha sklaer : "O, gast ar jav !..." Hopala, ar marichal yaouank da lavarout dezhañ e oant ken-vroiz. Pedet e voe da vont gant e verenn ur sulvezh, hag e voe estonet o welout e oa dimezet ar beleg gant ur plac'h eus tu-hont. Katolik e oant, memes tra, met distag eus Roma. E gwirionez, n'en doa ket komprenet kalz tra hor baleer-bro er rann-relijion-se.

Treuziñ a reas ar paotr yaouank an Alpoù ha tremen war-dro al Legenn-Veur e-lec'h ma chomas bamet dirak kaerder "Isola Pella". Ha pelec'h en em gavas ? Ac'hanta, en ur manati italianek, e labouras ennañ ur pennadig.

Setu anezhañ bremañ distro da Vro-C'hall, e tu bennak e kostez Avignon. Aze ne voe ket druz e soubenn, chom a reas pemzek deiz hep labour ha d'ober en doe evit chom gant e eizh real en e c'hodell. Hag ar vicherourien-baleer a veze tapet gant ar jañdarmed hep kaout eizh real, da vihanañ, en o yalc'h a veze kaset d'ar "violonçs".

Padraik, prénom, Patrice; Paris, 1968.

paëa, v.tr., payer : "e paj quer va phassion dimé (mon calvaire)", "satan goz () doué r'ho pæo", et "da baëa ar c'hi (le chien)", Laé, Morin, 318, 651, et 1405. - Var.: pea : "pea cloq an anterramant" Laé, Morin, ms.17, 227. - Dér.: paë, s.m., (salaire, fr. du XIIIe s.). Gon. le restreint aux soldats ; (Le cantonnier):ne ket bras va fae", Morvan, Kentel., p. 476.

paelen, s.f., poêle à frire : "Chanson ar baelen losquet", Ollivier, Catal., 306 (sur des époux en bisbille ; cf. en fr. le torchon brûle dans le ménage (1807).

Pagan, s.m., homme de la côte entre l'Aber-Vrac'h et Treflez, 1850 ; - pl. Paganiz ; le pl. Paganed, Payens, serait un sobriquet, Brogarour, Onenn, p.12 ; - "It en hoc'h hent, Paganet / a c'hui oll tout azennet /...". ms.17 du Morin, verso du frontispice ; Paganet, / Deuz e reor e anvet (= anavezet), / Ma vefe en noaz / A vefe anetoc'h c'hoaz", Commana, 1875 ; "des Paganiz", Le Braz, Pardons, p.222 ; "une foule de menhirs justifient le nom de Land ar Paganis, la terre des païens (pour le nord de Lesneven)", Dubouchet, Zigzag, p.357 ; "Lan ar Paganiz", Clouard, Tro Breiz, p.290. - (En fr. "Pagané, Pêcheur de Kerlouan", carte postale, Quimper, 1902.

paizant, s.m., paysan : "(actions merveilleuses) marquou patant, / noa quet andens é paizant", Laé, Morin, 928; du ms.17 "paizant" fait les huit syllabes.

1. pal, s.f., pelle : "teulet (de la terre) gant ar bal", Laé, Morin, éd. Ledan, 293; "gat é barr (sa houe)", ibid., ms.67 ; - pl. palou : "gant miri (des houes) ha gant palou", Le Jeune, Acutrou Doue Lannilis (1772), 179 ; palvou, Ernault, Gloss., p.455. - Voir palat, et plouma.
2. pal, s.m., paume de la main : Tenval eo ken na welan ket liou pal va dourn, Floc'h, 1924. - pal-dourn-koat, sobriquet du laboureur ; Lorient, 1911. - Var. de palv. - Voir pal-brân, à l'article pao-bran.
3. pal, s.m., 1°, but, au jeu de boules : mont dreist ar pal, exagérer, dépasser la mesure, Floc'h, 1924 ; - 2°, poste d'où on vise le but ; voir gañ ; sens contraire du 1° ; (cf. fossé, talus).

palakenn (genou), s.m., bouche d'idiot, "genacueg" ; Floc'h, 1924. - Etym. : en paenquin, en désordre, (provençal), de palantin, s.m., grand fainéant, (normand, 1710 ; Paris, 1807).

palamet, adj., (terre) tassée, durcie (par la pluie) ; Tregor, Berthou, 1910, avec palemet. - "Cette terre est comme tannée"; voir Felem, noms de lieux.

palat, v. intr., (bêcher). Voir pal, 1. - La terre bêchée est un klaz, une tranchée, d'où, par extension, klaziad, labour rectiligne d'un faucheur ; digeri an eil klasiad, Brogarour, Onenn, p.84. - Voir la var. klaviz à l'article klas

palevarz, s.m. (quart) : genou palevarz, bouche grande comme le quart d'une aune ; Floc'h, 1924 : "ha da gas evelse he anter da dri balefrms", et de pousser ainsi son (bail-à-) mi-croît jusqu'aux trois-quarts (du croît), Morvan, Kentel., p.455.

palfoutren, épithète, archigéant : "eur palfoutren gi", Laé, Morin, éd. Ledan, 1364. - Voir foeltr et foeta. Le fr. par- est augmentatif; cf. peur-.

palisa, v.tr., lisser, aplanir : palisa al leur-dorma, Tregor, Berthou, 1910.

palver, s.m., vaissellier ; Grég., p. 947 ; - buffet à vais-selle ; Gon., 1850 ; Hôpital-Camfrout, 1867. - (Cf. palier, étagère à vaisselle; pays de Caux, 1885). - - Voir paralher.

pallen, s.m. et f., 1°, couverture de lit ; Flouider, 1923. - 2°, tapis de parquet : "bale var blench coaret pe balennou", Morvan, Kentel., p.338. - 3°, caparaçon : palenn-varc'h, Grég., p.529 ; "eur goz balenn varc'h (...). Leka ar balenn enn dro d'in", Carné, Saïk, pp. 16, 29 ; - 4°, couverture de soldat : "gant hon pallenou hag hon c'hapotennou a aocomp peb a wela aes", Gros, Buhez Breiz, 1919, p. 242. - Dér.: pallenig ar Werc'hez, bouillon-blanc, aux fleurs pectorales; bas Leon, Floc'h, 1923.

palud, s.m., (marais salant) ; - plaine au bord de la mer, Roudaut; d'où Santez Anna ar Palud, n. de lieu au pardon célèbre ; - grève, plage : "(aller) da vrinnica var ar palud", Quéré, Kanacuennoù, p.137.

palvad, s.f., soufflet, (coup) eur balvad a roin d'it !, Floc'h, 1924 ; (Gon. donne palvad, s.m.).

palhorek, s.m., sot maladroit : "paillorek", Géniaux, Océan, p.64. - Cf. paillotin, mot injurieux, Soniou Breiz-Izel, II, p.88, et paillant, Ernault, Gloss., p.455.

pan, conj., puisque : "pan oun deut keit-all, (je ne puis reculer) !", Moal, Pipi, p.171 ; - quand : "pan erru krec'h an toull", ibid., p.183.

1. pân, s.m., velours beige : "ur bragou pân am bô bepred", chanson populaire, vers 1884, Ann. de Bret. I, p.213. - Du v.-fr. panne, faux-velours, Godefroy.

2. pân, dans a-bân, bouche bée : selled a-ban ouz ..., con-templer, Roudaut; "Ar c'hlanvour a zellas a ban ouzin", Feiz ha Breiz, 1903, p.45 ; "A bân e chomas da zellet", Jezegou, Korn, p.180 (et 182). - Du fr. rester en panne, Ernault, 1900.(?)

pank, s.m., banc marin : "a pang an douar neve (de Terre-Neuve) a sous cant lef da freusen (qu'il y a cent lieues à longer)", Conan, Avanturio, 151 (lire da dreuzen).

pankyer, s.m., 1°, traverse de bois où un boucher suspend par les pattes, le boeuf tué, Tregor, Berthou, 1910; - 2°, culbute : sevel e bankvero da u.b., le culbuter la tête en bas, argot de La Roche, et à Trévère, 1885. - Du fr. pendoir ; pantouër dans Grég., p.709. Le suffixe -yer peut être dû à pentière, s.f., pente d'une montagne, et, en Bretagne, falaise surveillée par les douaniers : "j'étais de pentière" (moi, douanier), en 1845.

panen, adj. (pain) mal cuit, (pâte) trop peu levée ; Troude. - Au fig., insipide : "on den ni noa quet quer panen", Laé, Morin, 1335.

panez, s.m. (des panais) : "morin a yoa en ho toues (... comme) er gaolen bomé dispaquet / e creiz er c'hoaremyat panes", Laé, Morin, 859. - Singulier, panezen : 1°, "Levaillant distus (surnommé) Panezen", Ploudalmezeau, registre paroissial du XVe s. - 2°, imbécile : "(Sergent,) ma lavarfen deoc'h ne doc'h nemet eur ... banezen. (Le sergent : Je te mettrais à la salle de police. - Et si je le pensais ? - Alors, non.) - Mad, serjant, sonjal a ran ez oc'h eur banezen eus ar re deoa", Morvan, Kentel., p.493 ; "Mac'hig, ginaoueg, klapezen, panezen / hanciou kaer bet roet d'in alies gant va zad", Prat, Kentoc'h, p.26 ; "Eur vez e ve d'eomp beza trec'het gant eur seurt panezen !", ibid., p.49 ; "panezen oum me ?", Carmé, Saiz, p.25. - 3°, Léonard, parce qu'il mange force panais ; Grég., p.688. (Cf. Ventre-à-choux, Vendéen). - Dér. : panezennek, en Léon panezennek, s.m., imbécile : "(Tais-toi,) panesennoc", Laé, Morin, 1119 ; - pl. panezen : ibid., 882 ; Milin, Marvailhou, p.152.

pansi, v.tr., panser : "e bansi (l'homme éborgné) gant pres", Laé, Epiet, 7. - Syn. : palca.

panyon, et pasyon, s.m., (nourriture); fortune : "(Les femmes d'aujourd'hui) a lip brema o pasyon" boivent leur de-quoi, An amzer gog, chanson, Trefentec, 1922.

pant, s.m., ivresse. - Du fr. penché, gosier : se donner des penches, se goberger (1807), avoir une penche, sa penche, être ivre (1844). - Dér. : pantyer, s.m., ivrogne, Morlaix, 1909. - pante, s.m., fête locale : "O c'haout a rear er foariou, er pardonniou, er panteou (1). (1) Pante, assemblée, ger implijet kenan e Gorre-Leon, Feiz ha Breiz, 1908, p.47.

Pantekost, s.m., Pentecôte : beza en e zilhad Pantekost, avoir ses plus beaux habits sur soi, Floc'h, 1924. Syn. fr. être beau comme Pâques, Brest, 1902.

paol-brân, s.m., renoucle des marais, dite aussi grenouillette, Grég., p.474 ; - par extension, renoucle à fleur jaune, le "bouton d'or", dit aussi patte-de-coq ; Léon ; Fleu-meur-Bodou et Plouvara, 1850 - 1925 ; - et, var. : pal-brân, s.m., spiranthe d'automne (orchidée) ; Meslan et Le Faouet, 1909. - paovou (ou paouou-brân), plantains lanceolés ; Sein, Rolland, Flore, IX, p.94. - Bran, corbeau, est une étym. populaire pour ran, grenouille, que disent grenouillette, et, plus latin, renoucle.

Paol, n. pr., le Diable : "nep ne dai gat paol a yelo gat han helez (les Anges) varzu ho bro", Laé, Morin, 1010; - Faulik, idem ; moyen-breton et 1968.

paol, ou pâl, s.f., aviron, Gon., 1850. - Comp. : paollevva, ou pâlevva, v. intr., gouverner à l'aviron, godiller ; Tréguier, 1850 - 1910.

paotr, ou pôtr, s.m., gars : "ar paotr diouc'htu", un débrouillard, "brema paotret m'ho sicouro", "va faotret", les gars en question", Laé, Morin, 117, 334, 339 ; "Gallas vian paotr an andouil (... Gallais vras roue an Andouil", sobriquets de G., Tréguier, 1867, Prima, Mablouis, pp.179, 287 ; - paotr e ... celui qui a : "Pôtr e gloue", le type à la louche, qui nous sert la soupe, et "Pôtr e skourje lèr", le gars au fouet de cuir, Moal, Pipi, pp.126 et 153 ; - ober ar paotr mad, faire le brave : "(Le juge romain au martyr chrétien :) Den yaouank, ober a rez da botr mad", Morvan, Kentel., p.208. - Ar pôtr koz, le Diable, Tréguier, 1910 ; cf. ti koz, l'Enfer, Laé, (et Old Nic, en anglais). - paotred sant Nikolas (et, à Locronan, 1737, bugale Mari-Robin), les gendarmes. - Foar ar bautret (ou an dud yaouank), foire du 3 juin, où les jeunes filles invitent les garçons à déjeuner ; Kouron (Morbihan), (= Gourin), La Croix, 1.6.1934. - pôtr karr, domestique charretier en second, Tréguier, 1907. - Au total, un paotr est d'âge et de condition flottants, et le vocatif amical va faotr kêz ! équivalait au fr. mon vieux !. - Le pluriel est parfois doublé : "an dour sakr (la fontaine de sant Kadou) a ro d'ar paotredou (aux gens) nerz en o izili", Picard, Menez, p.109. - Dér. : paotrez, s.f., femme : "er baotres", Laé, Morin, 256 ; "Bretounez eo, paotres kaled", Vouroc'h, Mignouniach, I et II. - On prononce potres à Plounscour, patres à Treflez, et au "Petra eo ?" de mon accouchée je réponds, là potres, là patres. Dr Paugam, 1923.

paouez, v. intr. (cesser) ; ne rien faire : ober gwasoc'h eget paouez, faire quelque chose qui pourrait porter préjudice à qq. : Ne laerit ket en aon da ober gwasoc'h eget paouez ; Floc'h, 1924. - Var. du paouez de Gon., 1850.

paour-keaz, loc. adj., (homme, femme) à plaindre : "allas ar paour queas maro eo (il est mort)", Laé, Morin, 239;

-ouvrir le lit de la porouesse qu'on fera endéver", Eug. Boudin, Hôpital-Camfrout, 1867.

pacurentez, s.f., (pauvreté); froid au corps : pacourante am eus, Saint-Nicolas-du-Fâlem, 1918; Tregor, Floc'h, 1924. - Syn. : riou am eus en haut Léon, rivet ouen en bas Léon, et anoued am eus en Kerne; Floc'h, 1924. - Voir mindard, même équation de "froid" et "pauvreté" ("Quand l'été vient, le pauvre adore", V. Hugo, 1840).

paperou, s.m., (papiers); chemise sortant de la culotte : "E baperou en noaz", Picard, Gloan, pp.37,38. - (En fr. la bannière, le drap blanc).

papiyon, s.m., fruit de l'érable, Guingamp, Rolland, Flore, III, p.152, avec le syn. ailes de papillon dans le Doubs; mais pince-nez à Nantes. - Cf. paralhoun.

1. par, ad., égal : "Evid ar gened e oa (sa femme) dispar (...) Hag evid ar spered (...) an dud (...) ne gouient netra e par da Voanig", Jezegou, Korn, p.134; (Cet hercule) zo re bar d'in-me. (...) Viendrais-tu d'ober tro ar bed da glask re all par deomp?", ibid., p.29. - Dér.: parez, s.f., la pareille : "N'euz koz votez / Ne gavfe he farez", il n'est vieux sabot qui ne puisse s'apparier, Floc'h, 1924, dicton duquel Jezegou, Korn, p.291, tira un récit. - para, v. tr., mettre en état. - e par da, en état de : ("Après oet exploit, il alla à l'auberge) da en em lakaat e par da vont dirag ar roue", Jezegou, Korn, p.244. - parea, v.tr., tirer de danger; guérir. - paradur, s.m., (action d'accoupler); personne d'un couple : "Mes brema p'oun dimezet ha bet d'in paradur ..." chanson Kimiad d'ar vaouankiz, Flouaret, 1884.

2. par, s.m., au jeu de pañ, raie (dite en fr. local le but) tracée à 5 mètres, ou à 10, suivant l'âge des joueurs, d'où on vise la pañ; Kernevel, 1895-1912. - Selon des Morlaisiens, par est une mauvaise var., et un faux-sens, de pal, but.

3. par (na kar na), loc., ni parent ni semblable : "Saved oa bed (= savet, bet) e couent Soeurezed Sant Viçant. Al leanesed, o veled n'e doa na car na par er bed-mâ, (l'avaient recueilli)", Feiz ha Breiz, 1903, p.44. - Cf., en moyen-br., na caff na par, ni ami ni parent, R. Celt., XV, p.346; "(Elle n'a plus) na car na mignon, ne deus den da astenn dorn dezhi", Morvan, Kentel., p.297; - et, en fr., "on disoit publiquement que le mariage ne s'accorderoit jamais, ou que les jésuites n'y auroient ni part ni quart", Garasse (du Poitou), Récit, vers 1630; dans par 1, le p est latin, avec le fr. pair, mais dans kar na par, jouant avec k est-il fr. ou breton?

Paradoz, s.f., Paradis : "rac ar barados goude tout / so huelic mad evidout", Laé, Morin, 1547; "Dogan hag a

oar /N'eus Barados pa gar / Dogan ha ne oar ket / N'eus Barados ebet", Coray, 1865. - Dér.: Paradozik, n. de lieu en Relecq-Kerhuon près Brest, 1906.

paraf, s.m., fioriture d'écriture : "da hano immortel a vije er gasétemou (...) scrived gat paraph a fanfaronad", Laé, Morin, 552.

Paraganoz, lieu-dit en St-Pierre-Quilbignon, 1905.

paralher, s.m., vaissellier; Grég., p.947; - aujourd'hui, égouttoir à cuillères. - Cf. palver.

paravia, adv., à l'envi : "ar gristenien calonek-ze paravia o clas gouzout piou (serait martyrisé le premier)", "oll e voant paravia o clas (le martyre)", et "epad ma chilpent evelse an eil d'eben", Morvan, Kentel., pp.225, 230, 403. - Var. de paravis, par ivi, Ernault, Gloss., p.460.

park, s.m., (champ) : "parc-ar-croissant, ayant ses fossés au nord et au levant sur les chemins", à Guilers, Océan, 22-9-1848, c.-à-d. park ar kroaz-hent, du carre-four; cf. "Entre kroas sant ar valanek ag ive ar Vilin-Veur", chanson, 1851, dans Ann. de Bret., XIV, p.426; croissant, carre-four, (en Vendée croisic, et encreoisic) est le fr. usuel en bas-Léon et à Châteauneuf-du-Faou, 1898 - 1921. Autres noms de champs : en 1848, parc moan et park ar vaos à Guilers; park ar villaret, parcou d'an craon, var gorre-ar-menés, parcou-mes-ar belleau huella, izella, et goarem-ar-feunteun, à St-Marc près Brest; - en 1905-1906, park ar Feunteun, à Flourin; parkeier Nevez Pella et Penn-ar-Menez à Locmaria Plouzane; park Men à Logonna-Daoulas; park ar Vaos-Izella, à St Marc près Brest; Park-Bras à Loc-Eguiner; parkou ar Forn et ar Verger, à l'Hôpital-Camfrout; Park-Bras, Park-Mesguellou, et Park-Korn, à Tregarantec. -

Dér.: parkad : s.m., superficie d'un champ : "oc'h hada eur parkad ed", Feiz ha Breiz, 1902, p.453; (La Fontaine, Fables, dit couvrir de grain des sillons, la terre couverte, ensemencée).

pardaez, s.m., fin de jour : "(Je réglerai ma dette) Warc'hoaz vintin, sur, ha gwella zo, hirio, marteze, diouc'h ar pardaez, rak (j'attends des paiements)", Carné, Pañ, p.2. - Comp.: pardaez-noz : "Ha d'ar gêr e teue, laouen, d'ar pardaez-noz", Picard, Menez, p.102. - Dér.: pardaez-vea, s.m., fin de journée; Morvan, Kentel., pp.434,435.

pardion, s.m. (fête locale); pardion ar mespern brein, le premier dimanche de décembre, Trebabu, 1904, où un autre pardon est le quatrième dimanche de juillet. - Dér.: pardiona, v.intr., faire pénitence en pèlerinage : "mont da zant Jakes (de Compostelle) da bardona", Morvan, Kentel., p.470.

paret, partic. de para, v.intr., briller : ".../Ma kreded war an nen lagad Doue paret / Pa veled en adter e zivrec'h

astennet", Picard, Menez, p.102.

parfet, adj., 1°, de beauté accomplie : "selaou he vuzic parfet (son art de sonner les cloches)", Laé, Morin, 812; - 2°, absolu, éternel : "(Devant la Nature) eur garantez parfet 'n em doued da viken", Picard, Menez, p.92; - Dér.: parfetded, ou parfeted, s.f., sérieux : "Parfeted e ene (du recteur)", ibid., p.109.

parch, s.m., 1°, parchemin : "Lizer ar Pap, scrifet var eun tam parch", Morvan, Kentel., p. 388. - 2°, vieux écrit : "ar parch m'o deus ar Romaned skrivet (...) a zo holl e latin"; et "Parch koz am eus", Yann, Keriquaz, pp.43,46.

pariadenn, s.f., gageure (klaouastre); Floc'h, 1924. (Cf. pari ?, n'est-ce pas ?, nord de l'Ille-et-Vilaine) - paria ?, v.tr., parier; St Brieuc, 1910.

paribolen, s.f. (populaire), conte faux; Grég., p.691, au § parabole. - Cf. le fr. faribole (XVIIe s.), mais cf. aridennad, kyrielle, doublet d'aradennad, sillon.

parichilh, s.m., persil; Floc'h, 1912.

Paris, n. de lieu, capitale de la France; guen Paris, blanc d'Espagne, céréuse; Grég., pp.97,146. - Etymologies : 1°, (populaire) égal à la ville d'Is. Souvestre, Foyer, (1844), éd. 1854, p.255; - 2°, ( ), égal à Isis, Abbon, moine poète, IX°s. - et un celtique (inexistant) par, barque des bateliers parisi de Lutèce, Vie et Langage, 1968, p.552, et 1969, p.53.

parlant (Grég., p.694) ou parlantout (Gon., 1850), v.intr., parler : "(les cloches) evel ma barlant-jent deoc'h", "desquit parlant abarz sonjal", "(Ovide) o parlant a garr phaëton", "etre daou en em barlantjont", "nep a barlant dirac noter / a renq beza divinouer", "dre c'huï eo hé parlanté (il les vouvoyait)", Laé, Morin, 822, 875, 1148, 1315, 1449, 1498.

parlochou (mont war e barlochou), loc. : aller à quatre pattes, Gros, Buhez Breiz, 1919, p.161. - Cf. mont war he varlochou, (ou he palafanou, ou he garavellou, même sens), Gon. §§ barlochou, karavellou. - Le fr. populaire a paloche, mains, (palettes), mais non signalé avant 1915.

parpouilhoun, s.m., papillon : "ar parpouilhoun a gerz en tu-mañ, en tu-hont e leac'h mont eün gant e hent", Jezegou, Korn, p.262. - Cf. parpouillot, idem, en gascon.

parre, s.f., boiseau pour grains : "Va mestr en deuz c'hoant da c'houzout pegement en deuz a acour. (...) eur pez acour stag deuz fons ar barr", Jezegou, Korn, p.207. - En fr. une parrée, boisselée; St Mathieu de Fine-Terre, 1206; Vannes, 1328; St Brieuc, 1832.

parrez, s.f., paroisse : "er barrez", Laé, Morin, 354; usuel en Léon et Kerne; var., rare en Léon : parroz, paros : à Plouneventer et Lanhouarneau, Ollivier, Catal., §§ 685, 688, mais usuelle en Tregor; cinquante exemples dans Ollivier, Catal., - Picard, Menez, dit le plus souvent parroz, mais parrez, p.125. - Dér.: parresyoniz, s.m., paroissiens; Laé, Ki, 187 " parrisyoniz aux ms.17 et Kerdanet; "ar barrizionis", Inisan, Emgann, p.128; - "ar barossianis", Laé, Ki, ms. Ledan; "e holl barrez-ianiz (ses ouailles)", Picard, Menez, p.104.

parrugenn, s.f., perruque : "O poultra parrugennou / Potred ar parlamant", Lejeune, Aoutrou Doue Lannilis (1772), 150.

partach, s.m., répartition, "ar feçon d'ober ar partach (...) ober ar partach en trezo", Laé, Morin, 1321, 1329.

partial, v. intr., 1°, partir pour le bain : "pa dui chaden raozon (le convoi des condamnés de Rennes) / e partio genti". Laé, Ki, 264. - 2°, partir pour le service militaire "an Den yaouanc partiet gant ar Reqizicion", Ollivier, Catal., § 965 (et §§ 831, 833, 838), - avec disparty, départ des Conscrits, en 1840, ibid., § 908.

partout, adv., (partout) : "o publia partout dre ar vro", "ia partout e livirign", Laé, Morin, 1141, 1418; - partoud, Tréguier, 1910.

parvila, v.intr., risquer sa vie : Mont a rea ken a barville, à se rompre le cou; haut Léon, Floc'h, 1924. - Syn.: filibaouta.

1. pas, s.m., pas (unité de marine) : "e pay quer va phasiou", Laé, Morin, 318 (mal lu phasion, calvaire, - et les éd. Guilmer et Ledan donnent le syn. "va kammejou", mes pas); "ac hen dont daou bas var he guis", il recule de deux pas, ibid., 335; n'eus nemet pazvou, entre notre tranchee et l'ennemi, soldats, 1915. - Au fig., situation : "en em tenna eus eur seurt pas", sortir de ce mauvais-pas, Ledan, éd. du Morin (1822), au vers 1448.

2. pas, adv. négatif : "pas re", "pas kalz", "pas me", pas trop, pas beaucoup, pas moi, Bayon, Nikolazig, pp.60, 72, 73.

pasaat, v.intr., tousser; Grég., p.953; "(Il vous fauchait un pré) hep boursoufli (bouffer de la pommette) na pas-saat", Laé, Morin, ms.17, 370. - Voir paz.

pasajer, s.m., pasajerez, s.f., celui - celle qui prend un bateau de passage : "(Chansons) var sujet ur Basajerez hac un Den yaouancq", Ollivier, Catal., §§ 305, 461, 475 (avec faute, "Bassarejerez", 223).

Pask, (Pâques), s.f., "dizul fask vian diveza", Laé, Morin, 714, et s.m., Pask-Bihan, Quimperlé, 1914 : "daou gilhog dispar eo ar re-ze; Dozvi a reont bep bloaz da c'houel-icou Pask", Brogarour, Onenn, p.97. - Comp.: Pask Bihan,

Rogations et Pentecôte, où des dévots communient en supplément et avec abstinence (Koraiz an Diaoul, 1850) ou n'aynt pas été absous à Pâques ; Quimperlé, 1914. - Pask youd (ou yod), (de bouillie), communion d'enfants, refusés à Pâques ; Malgorn, 1913. - Pask al louarn, (du renard, amateur d'œufs), communion faite à la Quasimodo, dernier délai, par de jeunes néophytes, qui n'entrent dans l'église qu'en remettant aux enfants de choeur des œufs (dont le recteur fait une omelette); Commana, 1870, Dohollau, Bret. joy., p.80, et Fleyben, 1914. - Dér.: paska, v.tr., nourrir (un bébé, une bête), paska boued, mâcher avec salive, la soupe ou la bouillie d'un nourrisson ; Floch, 1924.

passe, adv., plus que : "meur a levr ag a goust pase eur scoued", Feiz ha Breiz, 1900, p.161. - De paseat, dé-passer.

paseal, v.tr., passer : "unan o paseal hent ebïou stal ar c'here", Laé, Epigr., 18, (syn.: "tremen lost (la croupe) ar marc'h (...) mont ebïou de ben (son chanfrein)", Laé, Morin, 1269, 1271; - mettre en circulation : "pa felle dign e baseal (ce louis d'or faux)", ibid., 525; - v.intr., être de passage : "o paseal aman drer barrez", ibid., 832 : "(deux Parisiens) o veza o passeal aman", ibid., 1305 ; avoir sa passée : "ro plaç ma c'hellin passeal", ibid., 1267 ; (syn.: "en eur vont e biou e rea vad" ibid., 347, en passant, en vivant, il était bienfaiteur, "transiit benefaciendo"). - Autre gallicisme : passant, s.m., piéton : "en eur passant", Laé, Epigr., 19.

pastel, s.f., (morceau) : 1°, fesse; Trégor, Berthou, 1910; (ellipse de pastel-gik). - 2°, section du cadastre : archives de Quimper, (Bull. de la Soc. Archéol., XLI, p.142.

pastezer, s.m., pâtissier, Grég., p.702. - Var.: pastessier, Laé, Epigr., 11. - pastezzier, Laé, Morin, 1162.

pastorez, s.f., vachère : "beza pastorez saout", Brogarour, Cnem, p.155.

patafourm, s.m., meuble en forme de table, dont le dessus sert de desserte et le dessous reçoit le combustible; Plougastel-Daoulas, Ch. Le Goffic, 1910-1923. - Var. avec extension de sens, de patefourm, plateforme de pressoir à cidre, Châteauneuf, 1911 (avec, syn., an dël).

patant, adj., (évident, 1628) : "merquou patant noa quet an densé paisant", Laé, Morin, 927.

pataok, adj., maladroit, "An ourz a gave he oursien bihan pataok (et le reprochait au Chien leur instituteur)", Morvan, Kentel., p.472. - Cf. en fr. défunt Patachon, le Maladroit, et pataqués, s.m., erreur.

